

Strategický plán rozvoje města Jeseník 2025-2031

Analytická část
červen 2024

Jeseník

Pořizovatel dokumentu:

Město Jeseník

Masarykovo nám. 167/1, 790 01 Jeseník

IČ: 00302724

Zpracovatel:

BeePartner a.s.

nám. Svobody 527, Lyžbice, 739 61 Třinec

IČ: 03589277

Zpracovatelský tým:

Daniel Konczynna

Monika Schmidtmeyerová

Jan Dittrich

Jelena Dědková

Martina Prejdová

Michal Sobek

Grafická úprava:

Marie Pilařová

OBSAH

ÚVOD	4	IMAGE, KOMUNIKACE A PARTICIPACE.....	46
VNĚJŠÍ TRENDY	5	CESTOVNÍ RUCH	48
MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ	8	SWOT ANALÝZA	51
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	11	SEZNAM ZKRATEK	53
STRUKTUROVANÉ ROZHOVORY	13	SEZNAM ZDROJŮ	54
FOKUSNÍ SKUPINY	16	PŘÍLOHY	56
ŽIVOT V JESENÍKU	20		
OBYVATELSTVO	21		
BYDLENÍ, VEŘEJNÝ PROSTOR A BEZPEČNOST.....	22		
TRH PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ	25		
PODNIKAVOST A PODNIKÁNÍ.....	28		
SPORT A SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURA.....	30		
KULTURA A KOMUNITNÍ ŽIVOT.....	31		
ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE.....	33		
DOPRAVA, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	35		
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A UDRŽITELNÁ MOBILITA.....	36		
ENERGETIKA A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	39		
OCHRANA PŘÍRODY, KRAJINY A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	41		
ROZVOJ MĚSTA, IMAGE A CESTOVNÍ RUCH	43		
CHYTRÉ MĚSTO, SPOLUPRÁCE A ROZVOJ.....	44		

ÚVOD

Strategický plán rozvoje města Jeseník je klíčovým dokumentem formulujícím dlouhodobou vizi města Jeseníku, jeho strategické priority a cíle na období 2025-2031 pro pozitivní rozvoj města, které reflektují aktuální potřeby obyvatel, podnikatelů a dalších zainteresovaných stran. Strategický plán slouží jako rámec pro efektivní rozdělování finančních zdrojů a podporu strategických projektů města. Zároveň zastřešuje tematické koncepční dokumenty města napříč jednotlivými oblastmi.

Vytvoření nového Strategického plánu je zásadním krokem k udržení a posílení identity města. Aby město mohlo účinně reagovat na současné potřeby a výzvy, musí se zaměřit na budoucnost a přijmout moderní a udržitelný přístup ke strategickému rozvoji.

Analytická část Strategického plánu je prvním krokem v rámci procesu strategického plánování a klíčovým podkladem pro návrhovou část dokumentu. Analytická část mapuje klíčové poznatky o současném stavu města v rámci definovaných oblastí a na jejich základě navrhuje vhodná doporučení pro návrhovou část.

Dokument si neklade za cíl obsáhnout veškerá statistická data o městě. Analytická část má ambici být štíhlým dokumentem, který shrnuje nejdůležitější východiska pro návrhovou část, neobsahuje tedy podrobné grafy, mapy a datové tabulky, ačkoliv z těchto dat vychází.

Proces zpracování analytické části probíhal od února do června 2024. Pro zpracování analytické části byly použity primárně následující zdroje:

- Koncepční a strategické dokumenty na nadnárodní, národní a krajské úrovni
- Tematické koncepční a strategické dokumenty města Jeseník
- On-line dotazníkové šetření, které probíhalo v termínu od 10. dubna až do 19. května 2024
- Strukturované rozhovory s osobnostmi a odborníky, které probíhaly v průběhu května 2024.
- Výstupy z realizovaných fokusních skupin s experty pro konkrétní oblasti.
- Veřejně dostupné zdroje dat a informací.

Konkrétní seznam zdrojů analytické části je uveden na konci dokumentu.

Struktura analytické části je členěna do tří prioritních oblastí, které jsou následně blíže specifikovány do 13 témat. Tematické kapitoly obsahují hlavní zjištění včetně jejich stručného popisu na základě dostupných zdrojů informací z veřejných statistik a databází, dotazníkového šetření, strukturovaných rozhovorů, fokusních skupin, koncepčních a strategických dokumentů města.

Seznam všech hlavních zjištění analytické části je součástí přílohy 1. Součástí analytické části jsou také zmapované aktuální trendy, výstupy z dotazníku pro obyvatele, strukturovaných rozhovorů a fokusních skupin.

VNĚJŠÍ TRENDY

Vnější trendy jsou globální nebo regionální změny a novinky, které mohou ovlivnit rozvoj města Jeseníku. Tyto trendy zahrnují například technologické inovace, změny v životním prostředí, ekonomické posuny a sociální změny. Pozornost věnovaná těmto trendům je důležitá, protože mohou mít jak pozitivní, tak negativní dopady na město.

Reagovat na ně lze například prostřednictvím strategického plánování, investic do vzdělávání a infrastruktury, podpory místních podnikatelů a spolupráce s regionálními i globálními partnery. Tímto způsobem může Jeseník nejen čelit výzvam, ale také využít příležitostí, které tyto trendy přinášejí.

Demografické změny a stárnutí populace

Bude potřeba přizpůsobit ekonomiku, politiky, služby a infrastrukturu vyššímu podílu stárnoucího obyvatelstva. Světová zdravotnická organizace očekává ve světě do roku 2050 až dvojnásobný počet lidí starších 60 let – více než 2 miliardy. V Jeseníku lze očekávat nárůst o několik procentních bodů, tedy stovky obyvatel, aniž by narostl počet ekonomicky aktivního obyvatelstva. Pro sociální soudržnost a ekonomický rozvoj v odlehlých oblastech bude klíčový rozvoj inkluzivních služeb pro prevenci proti nerovnostem, pro zajištění přístupu k bydlení, k infrastruktuře, službám a ekonomickým příležitostem. S tím souvisí vytváření zdravotních lokálních ekosystémů zaměřených na včasnou intervenci, prevenci a využití digitálních technologií pro zajištění zdraví a sociální soudržnosti.

Urbanizace

Očekává se i nadále úbytek obyvatel ve vzdálenějších oblastech od metropolí. Světová města budou i nadále procházet dynamickým rozvojem. Předpokládá se, že více než dvě třetiny světové populace budou do roku 2050 žít ve městech. Významná část populace bude bydlet ve městech s populací menší než 1 milion obyvatel. Megalopole a metropolitní oblasti spolu budou soupeřit o vzdělané, podnikavé, aktivní a talentované obyvatele a rodiny s dětmi. Přetrvává vysoká poptávka po kvalitním a dostupném bydlení, kvalitní architektuře a kvalitních službách a infrastruktuře ve městech a jejich blízkém zázemí.

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie a energetické infrastruktury

Očekává se, že do roku 2040 bude 40 % světové energie pocházet z obnovitelných zdrojů energie. K tomu bude zapotřebí modernizace energetické infrastruktury pro lepší využití a distribuci energie, včetně umožnění sdílení (komunitní energetika) a s tím budou souviset investice do solární, větrné a další obnovitelné energie, biomasy apod.

Vojenská agrese na Ukrajině

Střední Evropa se bude muset i nadále vypořádávat s hospodářskými i geopolitickými dopady ruské vojenské agrese na Ukrajině (pomoc uprchlíkům, výdaje na obranu, spolupráce na post konfliktní obnově) a dlouhodobě vedenou hybridní válkou. Proto je potřeba důsledné

ochrany demokratických principů a hodnot a podpory občanské svobodné společnosti.

Digitalizace, automatizace, robotizace, A.I.

Očekává se další nárůst investic do digitalizace, kyberbezpečnosti a ochrany dat. Očekává se rozvoj a praktické aplikace moderních technologií (mobilní zařízení, chytrá zařízení, A.I., automatizace, robotizace) v domácnostech, ve firmách, v akademických institucích a v organizacích a službách veřejné správy. Světová banka a světové organizace očekávají až zdvojnásobení podílu digitální ekonomiky na světovém HDP do roku 2030 a vytvoření 30 milionů nových pracovních míst.

S tím bude souviset řada nových možností jako je rozvoj telemedicíny, e-health, e-commerce, e-learningu, digitálních a vzdálených služeb apod. K tomu bude potřeba vysokokapacitní a rychlé digitální infrastruktury, která bude umožňovat se rychle zapojit do globální ekonomiky i z odlehlejších oblastí, resp. Jeseníku a lákání digitálních nomádů.

Infrastruktura pro práci na dálku

Vylepšení digitální infrastruktury pro podporu práce na dálku může přilákat digitální nomády a podpořit nové ekonomické příležitosti. Podle zprávy společnosti Gartner se očekává, že do roku 2025 bude více než 70 % pracovní síly pracovat na dálku alespoň část svého pracovního týdne. Vybudování coworkingových prostor a zajištění rychlého internetového připojení umožní obyvatelům a návštěvníkům pracovat efektivně odkudkoli, čímž se zvýší atraktivita města pro mladé profesionály a podnikatele.

Rozvoj digitálních služeb a e-governmentu

Zavedení moderních digitálních služeb a e-governmentu může zlepšit efektivitu městské správy a usnadnit přístup občanů k veřejným službám. Podle Evropské komise má digitalizace veřejné správy potenciál zvýšit efektivitu a transparentnost, přičemž do roku 2025 by mělo být 100 % veřejných služeb dostupných online. Digitalizace administrativních procesů, zavedení online platform pro komunikaci s úřady a využití datových analýz pro lepší rozhodování může zvýšit transparentnost a efektivitu městského řízení a pozitivnější vztah obyvatel k městu.

Klimatická změna, udržitelný rozvoj, udržitelná mobilita a zelená infrastruktura

Očekávání dalšího nárůstu teplot a extrémnějších klimatických jevů. Odtud se dá očekávat větší zaměření domácností, firem a organizací na adaptační a mitigační opatření, na ekologickou udržitelnost a rozvoj modrozelené infrastruktury. Očekává se, že poroste také trh sdílené ekonomiky a cirkulární ekonomiky. Bude pokračovat globální snaha o dosažení uhlíkové neutrality, jejímž leaderem je v současnosti Evropská unie, zatímco mezi největší emitenty patří Čína, Spojené státy, Indie a Rusko. Předpokládá se výrazný přechod k ekologičtějším formám dopravy, včetně elektrických a vodíkových vozidel.

Udržitelný turismus

Ekologicky šetrný turismus, který využívá přírodní krásy Jeseníku, může přinést ekonomické příležitosti bez poškození životního prostředí. Podle zprávy Světové organizace cestovního ruchu

(UNWTO) roste poptávka po ekoturismu ročně o 20 % až 34 %, což ukazuje na rostoucí zájem turistů o udržitelné a přírodní destinace. Investice do udržitelných turistických atrakcí, jako jsou ekoturistické stezky a wellness centra, mohou zvýšit atraktivitu města pro návštěvníky hledající přírodní a zdravé zážitky, čímž se podpoří místní ekonomika a ochrana přírody.

Místní produkce potravin a městské zemědělství

Podpora místní produkce potravin prostřednictvím městského zemědělství a komunitních zahrad zvýší potravinovou bezpečnost a sníží závislost na externích dodavatelských řetězcích. Podle zprávy Evropské komise se městské zemědělství stává stále populárnějším a jeho podíl na celkové produkci potravin se očekává, že v příštích letech výrazně poroste. Tato iniciativa může zahrnovat podporu farmářských trhů, školních zahrad a městských farem, které nejenže poskytují čerstvé potraviny, ale také vzdělávají komunitu o udržitelném zemědělství.

Zdravotní a wellness turismus

Využití přírodních zdrojů k podpoře zdravotního a wellness turismu, jako jsou lázně a terapeutická centra, může diverzifikovat turistický průmysl a přilákat nové návštěvníky. Zpráva GWI's 2023 Global Wellness Economy Monitor odhaluje, že trh s wellness po pandemii prudce roste: od roku 2020 roste ročně o 12 %, dosahuje nové rekordní hodnoty a očekává se, že do roku 2027 vzroste o dalších 52 %. Jeseník může zvážit další způsoby, jak zvýšit přitažlivost města pro turisty hledající relaxaci a léčebné pobyty.

Zdroj: A.I., ChatGPT 4.0, DALL-E

MANAŽERSKÉ SHRnutí

Manažerské shrnutí analytické části poskytuje klíčové informace o vybraných aspektech života v Jeseníku a slouží jako základní podklad také pro návrhovou část Strategického plánu rozvoje města Jeseník na období 2025-2031. Analytická část zahrnuje důležité závěry, příležitosti a trendy pro rozvoj města Jeseník. Veškeré informace obsažené v analytické části byly získány na základě veřejně dostupných dat, realizovaných strukturovaných rozhovorů s osobnostmi z různých oborů se silnou vazbou na region, tematicky zaměřených fokusních skupin složených z expertů pro daná témata a na základě on-line dotazníkového šetření mezi obyvateli a pravidelnými uživateli města.

ŽIVOT V JESENÍKU

- Jeseník se stejně jako jiná města a příhraniční regiony potýká s úbytkem obyvatel, **město opouštějí zejména mladí** z důvodu studia či atraktivnějších pracovních nabídek, což má vliv i na **zvyšování průměrného věku**.
- Obyvatelé jsou celkově **s životem ve městě nadprůměrně spokojeni**, zejména také díky kvalitě životního prostředí.
- Téměř **dvě třetiny obyvatelstva má středoškolské vzdělání**, podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se blíží krajskému průměru.
- V Jeseníku je **nedostatek rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů**, chybí atraktivní nabídka dostupného bydlení.

- **Možnosti ovlivňování bytové politiky městem jsou omezené**, městský bytový fond činí pouze 2 % z celkového počtu obydlených domů.
- Obyvatelé města jsou převážně **spokojeni se vzhledem a čistotou veřejných prostor**, město pravidelně investuje do rozvoje a péče o městskou zeleň.
- Negativně je ve veřejném prostoru vnímána **koncentrace osob bez domova a uživatelů drog**.
- **Revitalizace brownfieldů je příležitostí** pro vybudování zázemí na podporu podnikání či bytovou výstavbu.
- **Míra nezaměstnanosti je relativně nízká**, problémem je dlouhodobá nezaměstnanost zejména u osob se základním vzděláním a bez vzdělání.
- Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v Jeseníku patří **město Jeseník, Jesenická nemocnice a Priessnitzovy léčebné lázně**.
- V Jeseníku **není dostatečná nabídka atraktivních pracovních míst** s přidanou hodnotou, **mzdová úroveň je** v porovnání s většími městy a jinými kraji **dlouhodobě nižší**.
- **Kapacita MŠ a ZŠ je dostatečná**, do budoucna se vzhledem k demografickému vývoji očekává **úbytek dětí**.
- **O Montessori program** na MŠ a ZŠ v Jeseníku je zájem od obyvatel mimo město, **poptávka je ze strany rodičů po navýšení kapacit**.
- **Kvalita a nabídky vzdělávací infrastruktury je** dle obyvatel v Jeseníku **dostatečná**.

- **Vzdělávací neúspěšnost** na základních školách v ORP Jeseník je v porovnání s ČR **vyšší**.
- Podnikatelská aktivita v území **dlouhodobě stagnuje** a krátkodobě spíše klesá.
- **Jeseník má potenciál pro rozvoj podnikavosti a podnikání.** Lidé o podnikání uvažují, podpora však není dostatečná.
- Chybí ucelená nabídka konkrétních programů a nástrojů na podporu podnikání, první **kroky k podpoře podnikání a podnikavosti** se již dějí anebo jsou v plánu.
- Většina obyvatel je **spokojena s možnostmi sportovního vyžití** ve městě.
- Obyvatelům slouží **moderní sportovní infrastruktura** a mohou si vybrat z **dvou desítek sportovních oddílů a klubů**.
- S **kulturní nabídkou je spokojena většina** obyvatel, **rozšířit** by se ale měla **nabídka pro mladé**.
- Město má **dostatečné zázemí pro konání kulturních akcí** a je dějištěm řady společenských událostí.
- Město zatím **nemá zpracovanou koncepci kultury**.
- Spolkový a komunitní život je v Jeseníku na vzestupu, ve městě ale **chybí komunitní prostory pro setkávání a aktivity** mladých lidí.
- **V Jeseníku je nižší počet nemocničních lůžek** ve srovnání s celorepublikovým průměrem.
- **Občané nejsou** s kvalitou a nabídkou **zdravotní péče spokojeni**, město si uvědomuje nedostatky v oblasti zdravotnictví a je připraveno je řešit.

- Respondenti dotazníku jsou s nabídkou **sociálních služeb v Jeseníku spíše spokojeni**.
- **Míra sociálního vyloučení na Jesenicku klesá, stále je však jedna z nejvyšších** v Olomouckém kraji.

DOPRAVA, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

- **Jeseník nemá přímé napojení na dálniční síť ČR ani sousedícího Polska**, od nejbližšího souvislejšího dálničního tahu je Jeseník vzdálen více než 80 km.
- Na Jesenicku je **v rámci kraje nejméně rozbitých silnic**, zároveň v území vlastní automobil méně obyvatel v porovnání s krajem či ČR.
- Jesenicko leží **mimo tranzitní železniční koridory, chybí elektrifikace** tratí.
- Město má zpracován **kvalitní Plán udržitelné městské mobility**.
- Městu **chybí koncepce parkování** a parkovací místa na sídlištích, pozornost je potřeba zaměřit také na bezpečnost cyklostezek.
- Kvalita **životního prostředí** v Jeseníku je dle obyvatel **nejlépe hodnocenou oblastí** života ve městě.
- Do roku 2050 se podle krajské adaptační strategie **zvýší průměrné teploty na Jesenicku** o více než 1 °C.
- Přestože je kvalita ovzduší vnímána pozitivně, nachází se ve městě **lokality se zvýšenou koncentrací benzo(a)pyrenu** v důsledku lokálních topenišť a dopravy.
- V rámci katastru města Jeseník se nachází **evropsky významné lokality Rychlebské hory - Sokolský hřbet**

a Rejvíz, zvláště chráněné území CHKO Jeseníky a ptačí oblast Jeseníky.

- Město Jeseník má zpracovanou **energetickou koncepci** a disponuje kapacitou **energetického manažera**.
- Prioritou města je **snížení nákladů**, zajištění vlastního pokrytí spotřeby energie městských budov a provozování soustavy centralizovaného zásobování teplem.
- **Díky metodě EPC** šetří město na úsporách za energie téměř 1,7 mil. Kč ročně.
- **Systém hospodaření s odpady** je v Jeseníku systémově řízen, koordinován a administrován.
- **Město informuje a učí občany**, jak správně třídít odpady a tím snížit náklady za skládkování.

ROZVOJ MĚSTA, IMAGE A CESTOVNÍ RUCH

- Agendu strategického rozvoje a plánování zajišťuje **samostatné oddělení městského úřadu**.
- Participativní plánování, tvorbu a realizaci strategického plánu, komunikaci rozvojových aktivit a projektů zaštiťuje značka **Náš Jeseník**.
- Město klade **důraz na komunikaci a participaci**, je třeba dbát rovněž na **výsledky a zpětnou vazbu**.
- Díky skvělému internetovému pokrytí je město Jeseník **ideálním místem pro práci na dálku**.
- V Jeseníku mohou obyvatelé využívat **aplikaci Úřad v mobilu**.
- Město je součástí Sdružení měst a obcí Jesenicka, je **aktivní i na regionální a národní úrovni**.

- **Městu chybí jednotná obsahová a vizuální identita**, sdílená napříč organizacemi.
- Jeseník je **otevřený v rámci komunikace směrem k občanům**, samozřejmostí je také participace např. formou **participativního rozpočtu** pod značkou Tvoříme Jeseník.
- Komunikační strategie úřadu **postrádá nastavení dlouhodobé ambice a cílů**.
- Vzhledem k požadavkům zevnitř i vnější jsou **kapacity úřadu na komunikaci a participaci využité na maximum**, ke zvážení je jejich posílení.
- **Cestovní ruch** patří mezi hybné síly podnikatelských aktivit a dlouhodobě **významným odvětvím na Jesenicku**.
- **Nejvýznamnějším subjektem** cestovního ruchu v Jeseníku jsou **Priessnitzovy léčebné lázně**.
- Město disponuje **četnými ubytovacími kapacitami** v širokém kvalitativním rozpětí.
- Jeseník v současnosti dokončuje **přípravu Strategie rozvoje cestovního ruchu 2025-2030**, která **navrhne hlavní priority** pro další rozvoj.
- V Jeseníku **chybí provázaný systém cyklostezek a nabídka pro případ špatného počasí**.
- Pro zimní cestovní ruch jsou **rizikem dopady klimatické změny**, zejména v důsledku oteplování a zkrácení zimní sezóny.
- V Jeseníku se nachází celkem **18 kulturních památek**, město dbá na jejich údržbu.
- **Délka pobytu návštěvníků** v Jeseníku je **dlouhodobě stabilní** s mírnými výkyvy, nabídka ubytovacích kapacit je ve městě dostatečná.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

S životem v Jeseníku je většina respondentů celkově spokojena, jedná se o město vhodné pro založení rodiny. V Jeseníku se cítí bezpečně, město pro ně není anonymní a cítí se být jeho součástí. Město Jeseník má dle respondentů **dobré jméno navenek i mezi obyvateli** a je atraktivní pro turisty. Celkovou nespokojenost s životem ve městě vyjádřila pětina respondentů, jedním z hlavních problémů je nedostatek kvalitního bydlení za přiměřenou cenu.

Nespokojenost s dostupností kvalitního bydlení vyjádřily zejména mladší obyvatelé ve věku 15-34 let, ale také ve věku 35-44 let. Pětina obyvatel ve věku 15-34 let, kteří s kvalitou a dostupností bydlení nejsou spokojeni se plánuje v následujících 10 letech z Jeseníku či jeho okolní obce odstěhovat. Důvodem stěhování je kromě nedostupnosti bydlení také **nedostatek atraktivních pracovních míst** zejména pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele, **nižší mzdové ohodnocení**, studium na vysoké škole či touha žít ve větším městě. Většina však plánuje ve městě zůstat anebo se přestěhovat v rámci města či okolních obcí.

Sociální služby jsou dle většiny **dobře dostupné a kvalitní, s dostupností a kvalitou zdravotní péče je většina naopak nespokojena**. Uváděnými důvody jsou dlouhé čekací doby na vyšetření, nedostatečná kvalita lékařské péče a nedostatek specializovaných lékařů, např. zubaři, alergologové aj.

Největší spokojenost obyvatel panuje v oblasti životního prostředí, vyzdvihována je i zeleň ve městě, přesto by občané uvítali výsadbu stromů či květin, zejména v centru města. Většina obyvatel

se snaží být šetrná k životnímu prostředí např. formou třídění odpadu, úsporou energií, kompostováním aj.

Hodnocení veřejného prostoru je však průměrné, obyvatelé nejsou spokojeni s narůstajícím počtem **osob bez domova a uživatelů drog na veřejných místech** - náměstí, autobusové nádraží či v blízkosti obchodů.

Spokojenost s veřejnou dopravou je průměrná, a to zejména z důvodu **horšího dopravního napojení na větší města či do jiných krajů**, ale také do turisticky významných lokalit v okolí Jeseníku. Kvalita dopravní infrastruktury ve městě je dostačující dle necelé poloviny respondentů, nespokojenost obyvatel je např. v rámci témat parkování, dopravní situace na náměstí, bezbariérovost, cyklostezky, zimní údržba aj.

Jeseník je dle obyvatel přívětivý pro pěší, intenzita dopravního provozu v centru města je přiměřená. Přestože je většina obyvatel spokojena s bezbariérovostí města, je i v této oblasti prostor pro zlepšení např. městský úřad, pošta aj.

Nespokojenost s počtem parkovacích míst je v Jeseníku tématem obdobně jako v jiných městech. Dle mapování v rámci Plánu udržitelné městské mobility však bylo zjištěno, že problematika parkování je zejména lokálního charakteru např. na větších sídlištích.

S nabídkou služeb pro trávení volného času (kulturní, sportovní, komunitní a jiné volnočasové vyžití) **jsou obyvatelé města většinou spokojeni**, více než třetina vyjádřila **nespokojenost s množstvím volnočasových aktivit pro dospívající**. Prostor pro zlepšení je také

v nabídce restaurací, barů, diskoték a klubů ve městě či volnočasovými aktivitami pro rodiny s dětmi, zejména v nepříznivém počasí. Často v rámci otevřených odpovědí byl zmiňován **krytý bazén, zájem o více aktivit a akcí pro děti, dospívající a také pro seniory.**

S nabídkou a kvalitou předškolních a školních zařízení jsou obyvatelé většinou spokojeni, uvítali by však např. pestřejší nabídku vzdělávání anebo rozšířenou provozní dobu předškolních zařízení. V oblasti vzdělávání zaznívala také **poptávka po vzdělávacích kurzech pro dospělé.**

Služby poskytované městským úřadem jsou dle většiny respondentů kvalitní, lidé by ale uvítali **větší vstřícnost ze strany úředníků.** Městský úřad nabízí on-line nástroje pro řešení životních situací, v rámci digitalizace je ale prostor pro zlepšení např. **propojením s portálem občana či datovou schránkou.** Pětina respondentů vnímá, že nemá dostatek možností se zapojit do městského plánování. Jako formy možného zapojení by obyvatelé uvítali nejčastěji dotazníková šetření a veřejné diskuse s občany, ale také např. zapojování mladých a škol.

Oblast podnikání není obyvateli z řad podnikatelů hodnocena zcela pozitivně, začít podnikat v Jeseníku dle většiny není snadně. Jako největší **bariéry podnikání** vidí **malou kupní sílu obyvatel, kvalitu pracovní síly, geografickou polohu města a dopravní infrastrukturu.** Ve městě podnikatelům **schází nabídka prostor** vhodných pro podnikání a **nabídka podpůrných služeb** např. poradenství v oblasti podnikání, programy pro začínající podnikatele či coworky.

Podle obyvatel jsou **důležitými oblastmi rozvoje,** které si zaslouží zvýšenou pozornost zejména **zdravotní péče, bydlení, množství a kvalita pracovních míst a podnikatelské prostředí, kultura, sport a volnočasové aktivity.**

A jaký by Jeseník měl být v roce 2030? Čistý, moderní, zelený a bezpečný, přesně takový by si jej respondenti v roce 2030 nejčastěji přáli.

Grafické vyhodnocení dotazníku je zpracováno v doprovodném dokumentu ke strategickému plánu s názvem **Výsledky dotazníkového šetření.**

STRUKTUROVANÉ ROZHOVORY

Strukturované rozhovory byly realizovány v průběhu května 2024 online a osobní formou s celkem 13 osobnostmi, které mají vztah k Jeseníku. Seznam oslovených osobností je součástí přílohy 2. Vybrané strukturované rozhovory byly po udělení souhlasu osobností i veřejně publikovány na sociálních sítích a webových stránkách města. Výstupy z rozhovorů byly jedním ze vstupů pro analytickou část a jsou v souhrnné formě zohledněny i v rámci hlavních zjištění jednotlivých tematických kapitol analytické části. Je nutné vzít v potaz, že jde o názory a subjektivní hodnocení expertů nebo osobností, kteří se problematice dlouhodobě věnují, ale ne vždy disponují k dané chvíli přesnými daty či informacemi. Názory budou i nadále v průběhu procesu ještě ověřovány, jsou však užitečnou indikací jinak těžko postihnutelné příležitosti nebo problému.

Vše ve městě je na dosah, mimo město daleko

Ve městě je vše blízko, je kompaktní, vhodné pro pěší a cyklo. Z města je to všude daleko. Město od okolí je odstřižené, na periferii, občas politicky opomíjené. Špatná je dostupnost veřejnou dopravou přilehlých příhraničních obcí ve spádové oblasti do škol, stejně jako do okolních center (málo spojů, pomalé). Lidé jsou nuceni a zvyklí cestovat za nákupy, kamarády. Jako jeden z potřebných projektů je zmiňována elektrifikace železnice. Ohledně tunelu pod Červenohorským sedlem panují nejednotné názory.

Příroda a možnosti vyžití ve volném čase

Hory, zeleň, za hranicí velkého světa, svobodnější. Je co dělat, i v okolí města. Horší jsou možnosti vyžití a zábavy v případě špatného počasí.

Lidé jsou si blízcí

Lidé se tady znají, jsou pospolitější, soudržnější, v Jeseníku je bohatý a aktivní komunitní život. Lidé jsou zodpovědnější za to, co se kolem nich děje, pečují o své okolí. Zdravé prostředí znamená zdravé vztahy. Komunitní život i atmosféra se začaly rozvíjet po roce 2010. Přibylo společenských a kulturních akcí, nebo se výrazně posunuly – otevírání lázeňské sezony, Jeseník se baví, jesenické trhy, restaurant day apod. Posiluje občanský sektor – důležitá je např. role pozitivE a spolku Sudetikus. Vzniklo také mnoho nových podniků – kaváren, klubů, barů. Probíhají sousedská setkání.

Vzdělávání je silnou stránkou

Aktivní spolupráce v území, kvalitní nabídka, podařilo se jít vstříc poptávce po Montessori školství, je to lákadlo i pro okolí. Dlouhodobě je potřeba více kvalitních pedagogů i vzhledem k věku stávajících. Dlouhodobým problémem je, že polovina místních dětí jde na učební obory, průměr v ČR je okolo 30 % - je to i mimo perspektivu toho, jaké lidi potřebují firmy, nedává to prostor nové ekonomice a rozvoji nových oborů – IT, digitalizace apod.

Mobilita se řeší, doprava je vnímána jako spíš problémová

Opakovaně je zmiňována důležitost a spokojenost s participativní přípravou Plánu udržitelné mobility. Je poptávka po alternativních druzích dopravy, nespokojenost s tím, že je centrum průjezdné, opakují se výzvy ke zklidnění dopravy v centru, odklonění dopravy (ale není to jednomyslný názor). Když se opravují silnice ve městě, město je ihned ucpané auty. Poptávka je po parkování.

„Nad zdravotnictvím visí otazník“

Ve zdravotnictví není kvalita, není dostupnost, chybí specialisté. S příchodem Agel se zlepšil přístup nemocnice, ale dlouhodobě jde o nevyřešené téma, jak to s nemocnicí a dostupností péče bude. Chybí specialisté, za nimi se musí daleko dojíždět. Areál nemocnice není přívětivý.

„Lázně žijí spíše samy pro sebe“

Lázně jsou samostatný subjekt, město a lázně o sobě ví, ale nedělají věci společně. Historicky to tak bylo, ale lázně se dnes nerozvíjejí směrem do města, ani město směrem k lázním. Město nemá lázeňskou atmosféru.

„Mnoho oprav, ale žádné zásadní změny“

„Město udržujeme, opravujeme, ale nepřicházejí velké změny.“ Z větších povedených projektů jsou nejčastěji zmiňovány rekonstrukce náměstí, výstavba sportovní haly, nový skatepark, revitalizace parku nebo oddechová zóna v ulici Jaroslava Ježka. Některé větší investice nedopadly, zřejmě i vzhledem k nevoli

obyvatel (aquapark, zimní stadion). Zaznělo, že řada projektů s nákladnou přípravou skončila tzv. u ledu.

Veřejný prostor se postupně kultivuje

Ve městě ubývá zanedbaných míst, proměňují se jednotlivá zákoutí nebo veřejná prostranství, pocit ve městě je stále přívětivější. Stále se ovšem nedá hovořit o kultivovaném veřejném prostoru, koncepčním přístupu nebo o lázeňském charakteru města. Chybí nadčasová architektura, soudobé dominanty, které kultivují okolí. Nemusí jít o centrální prvky, ale třeba o jednotlivé stavby, například budovu školu, nebo celkově o přístup.

Otevřená radnice, zapojování obyvatel

Vztahy radnice s okolím jsou navenek dobré, převažuje pocit, že se pracuje a dělá se na tom důležitém. Radnice se postupně otevírá, komunikuje, je to přístup paní starostky, která tomu věnuje mnoho času. Pomohly i nové nástroje, například mobilní aplikace, participativní rozpočet, ale hlavně jde o snahu a přístup. Zapojují se mladí, výborně funguje rada studentů. Aktivní jsou i senioři – role rady seniorů. Opakovaně ale bylo zmiňováno navenek netransparentní jednání radnice a zastupitelstva.

Snaha něco změnit, rozvíjet se

Radnice i lidi ve městě jsou aktivní a snaživé, platí to i o komunitách a spolcích, je cítit poptávka po změně – vyhrnuté rukávy a chuť „pojdme to udělat, kdo může“. Někdy možná až nadšení pro změnu a chuť něco zlepšit. Přístup k rozvoji by měl být koncepčnější, pracovat na tematických nebo sektorových strategiích, např. v oblasti bydlení, nebo kultury.

Nedostupné bydlení a málo rozvojových ploch

Opakují se zmínky o nedostatku bytů, zasítovaných parcel, nedostatečné výstavbě, málu rozvojových pozemků a ploch. Ve městě je sice mnoho neobydlených bytů, ale ceny jsou nepřiměřené, nabídka realitních kanceláří je široká, ale bydlení 3+1 v Jeseníku může vyjít podobně jako v Olomouci. Najít pěkné bydlení za rozumné peníze je velmi obtížné, spíš nemožné. Nově příchozí lidé nemají kde bydlet. Ve městě jsou nevyužité plochy a brownfielDY (např. areál bývalého Moravolenu – nyní sídlo WOOX, lokalita Za Podjezdem, okolí okresního soudu). Z pohledu podnikatele je velmi obtížné stavět, prostředí je přeregulované, trvá to, omezení vzhledem k CHKO – nesrovnatelné např. s Polskem.

Nižší konkurence, nižší mzdy

Chybí konkurence firem, to znamená i nižší mzdy. Vzhledem k odlehlosti města je to začarovaný kruh mzdového prostředí. Pracovní trh stagnuje. Zaměstnavatelé nízkou úrovní mezd hřeší na tom, že se lidé nechtějí stěhovat za práci. Běžné profese jako prodavačky, pokojské apod. jsou placeny minimálně. Jsou tady dvě úspěšné rodinné firmy – je jich potřeba více, nemyslet přízemně, ale (nad)národně. Ve městě je potřeba místa nebo lokality pro rozvoj drobného podnikání, práci s mladými, rozvoj podnikavosti.

Autobusové nádraží a bezdomovci jsou trnem v oku

Autobusové nádraží je problematickým místem v centru města, kde se vzhledem k výskytu osob bez domova necítí lidé bezpečně. Bezdomovectví jako takové je jedním z problému, který je zmiňován

opakovaně. Kazí to dobrý pocit z města, nenašlo se dlouhodobě řešení.

Výborné pokrytí internetem

Pokrytí je příležitostí pro lidi, kteří pracují na dálku a využívají lokální ekonomiku. Je to jeden ze zamýšlených konceptů – lákat do Jeseníku lidi, kteří odtud mohou pracovat online. Příklady takových lidí, kteří do Jeseníku přišli nebo se vrátili, se množí.

Budoucnost nakládání s odpady

Odpady mohou být jedním z bolestivých témat do budoucna. Odpady nepřestaneme produkovat, ale se zákazem skládkování nebudeme vědět, co s nimi.

Priority rozvoje

Mezi často opakované rozvojové priority města patří vzdělávání, bydlení, kultura, dopravní dostupnost (i veřejné dopravy) a kultivovaný veřejný prostor. Obecně také koncepční přístup k rozvoji. Dalšími, ne tak často zmiňovanými tématy, jsou rovněž udržitelná mobilita a pohyb po městě, rozvoj lokální ekonomiky, zdravotnictví, sociální služby a služby pro seniory.

Tři slova

Představu města v roce 2030 promítnutou do tří slov představují nejčastěji slova **pospolitost, příroda, kultura, vzdělanost, mladí, zdraví, turistika, bezpečnost nebo odvaha.**

FOKUSNÍ SKUPINY

Témata fokusních skupin byla vydefinována společně s vedením města Jeseník na základě aktuálních potřeb města a rezonujících témat zmiňovaných v rámci dotazníkového šetření obyvatel, interního dotazníku pro zaměstnance úřadu, externího dotazníku pro klíčové aktéry a strukturovaných rozhovorů. Celkem byly realizovány čtyři fokusní skupiny v průběhu května a června 2024:

- Image a identita (9.5.2024)
- Podnikavost, zaměstnavatelé a místní ekonomika (18.6.2024)
- Energetika, adaptace, klima a odpady (18.6.2024)
- Bydlení, příjemný bezpečný veřejný prostor (19.6.2024)

Na základě definovaných zaměření fokusních skupiny byli nominováni jejich členové z řad zástupců města Jeseník a také odborníků v daných oblastech, včetně zapojení zástupců aktivní veřejnosti. Seznam členů fokusních skupin je součástí přílohy 3. V následujících odstavcích je uvedeno stručné shrnutí výstupu jednotlivých fokusních skupin.

Fokusní skupina Identita a image

V rámci očekávání fokusní skupiny od Strategického plánu se členové shodli na následujících bodech:

- **Jeseník jako silný a rozpoznatelný brand** – posílení a zviditelnění značky města Jeseník, aby se stalo atraktivní destinací nejen pro turisty, ale i pro nové obyvatele a investory.
- **Lázeňské město** – potvrzení či vyvrácení statusu vnímání Jeseníku jako lázeňského města.

- **Vize města** – Strategický plán by měl obsahovat jasnou a dlouhodobou vizi pro rozvoj města, která by měla sloužit jako vodítko pro všechny budoucí rozhodnutí o městském rozvoji.

V současnosti se město prezentuje jako „Město v srdci přírody“, **chybí mu však jasně popsána jeho vlastní identita** – čím je město dnes a čím by do budoucna chtělo být.

Ve vztahu k image a identitě města je důležitá podpora sounáležitosti jeho obyvatel. Jedním z konkrétních kroků je v současnosti realizovaná **podpora patriotismu speciálními programy ve školách a školkách** (vznik regionálních výukových materiálů).

V posledních dvou letech došlo v komunikaci směrem k občanům k významnému posunu díky **nové komunikační strategii**. Důležité je udržovat komunikaci i s absolventy škol, kteří z Jeseníku odejdou za navazujícím studiem či pracovními příležitostmi. Zlepšení **komunikace k participativnímu rozpočtu a větší zapojení občanů** do realizace návrhů (např. sázení stromů), či **podpora komunitních aktivit a dobrovolnických činností** (např. farmářské trhy, akce Restaurant Day, obnova místních pramenů), může ke zvýšení pocitu sounáležitosti také pozitivně přispět. Velké investiční projekty by měly zahrnovat **veřejná projednávání**, aby se občané mohli aktivně podílet na rozhodování. Je však potřeba také efektivně řídit množství sdílených informací v čase, aby nedocházelo k informačnímu přetížení.

Pro zlepšení dobrého jména navenek by měly být město Jeseník i celý region Jesenicka prezentovány nejen jako turistická destinace, ale také jako **atraktivní místo pro život a práci**, zejména pro profese jako IT specialisté, zdravotníci, fyzioterapeuti, wellness pracovníci a učitelé. Případná propagace Jeseníku jako moderního lázeňského města, by mohla přilákat více i návštěvníků. Jeseník má **tradičně silné postavení v řemeslech a užitém designu**, jehož autenticita a kvalita díky unikátnímu prostředí tvoří dobré jméno, které rezonuje jak v Česku, tak v zahraničí. Spolupráce s Rychlebskými stezkami může také přispět k pozitivnímu obrazu města a přilákat další návštěvníky i potenciální obyvatele.

Fokusní skupina Podnikavost, zaměstnavatelé a místní ekonomika

Témata, na kterých panovala největší shoda a jsou považována za důležitá:

Networking a spolupráce – ve městě se nacházejí různé ekonomické subjekty i podnikatelé, nicméně se spolu zpravidla nepotkávají a nespolupracují. Nechybí jim přitom vůle, ale spíše neformální platforma, event nebo místo pro setkávání a navazování kontaktů. Networking a spolupráce také často vede ke generování nových nápadů a inovací.

Prostory pro start podnikání a malé týmy – několikrát byla akcentována potřeba prostor typu coworking, či sdílená kancelář, jakožto místa vhodného pro start podnikání, formování malého týmu nebo firmy, popřípadě jako zjednodušení práce na dálku ve chvíli, kdy obyvatelé rádi ve městě zůstávají, ale nabídka práce zde není dostatečně pestrá.

Destigmatizace podnikání a zviditelňování úspěchů – podnikání jako forma obživy je v Česku obecně stále zatíženo převážně negativními zkušenostmi z minulosti. Proto je důležité ukazovat úspěchy konkrétních lidí nebo projektů s pozitivní konotací. Zvláště pak pro města jako je Jeseník, tedy relativně malá a odlehlejší je důležité ukazovat, že úspěšné projekty a firmy lze budovat i v Jeseníku, případně z Jeseníku. Například formou kampaně na sociálních sítích, což může posloužit jako nástroj podpory podnikavosti, ale také k udržení talentů a obyvatel obecně v území.

Podpora podnikavosti na školách a aktivní práce s talenty – je důležitá jednak pro žáky a studenty samotné z hlediska jejich budoucí uplatnitelnosti a možností seberealizace, tak pro město z pohledu možného budoucího generování zajímavých pracovních příležitostí pro ostatní obyvatele města. Ukazuje se, že i etablovaní podnikatelé a firmy mají zájem zapojit se do podpory podnikavosti, protože prostřednictvím spolupráce se školami takto mohou najít talenty, a to nejen ve smyslu zaměstnanců, ale i externích spolupracovníků. Žáci tak mohou snadněji vidět perspektivu budoucího uplatnění se ve městě a blízkém okolí. V rámci skupiny také opakovaně zaznívalo, že modernizovat jak vybavení škol, tak a to především, systém i styl výuky.

Snížení byrokratické zátěže – je zřejmé, že byrokratickou zátěž podnikatele nebo firmy spojenou s výkonem činnosti, může město ovlivnit pouze částečně, neboť většina je dána legislativou celorepublikově. Co ale ovlivnit může, je míra praktické znalosti problematiky podnikání mezi úředníky a jejich myšlenkové nastavení na priori pro klientský přístup. Skupina rovněž považovala

za přínosné ustanovení jedné kontaktní osoby pro podnikatele, která jim usnadní kontakt s úřadem a jeho různými agendami.

Zlepšení životních podmínek – zejména úroveň bydlení a kvalita vzdělávání jakož i možnosti trávení volného času má zásadní jsou faktory, které mají významný vliv na dostupnost kvalifikovaných pracovníků, talentů, mozků i budoucích podnikatelů.

Fokusní skupina Energetika, adaptace, klima a odpady

Členové fokusní skupiny se v rámci diskuse shodovali na několika prioritách města v dané tematické oblasti, které jsou stučně představeny v následujících odstavcích.

Město Jeseník v současnosti **nemá dostatečné personální kapacity** pro věnování větší pozornosti tématu životního prostředí. Pro tuto oblast chybí pracovník či není stanovená gesce zaměstnanci, který by se tomuto tématu systematicky věnoval.

Energetická soběstačnost, komunitní energetika na úrovni města a regionálně ve městě s ostatními partnery včetně řešení tématu energetiky i v širším kontextu např. **energetický management** města, energeticky úsporná opatření, **centrální zásobování teplem**, přenosová síť, využívání dalších zdrojů i z odpadů apod. **Nákladání s odpady** po roce 2030 a **jejich energetická likvidace** je aktuálním tématem nejen v Jeseníku, ale v celém regionu. Oblast odpadového hospodářství je aktivně řešena i s dalšími obcemi v rámci Sdružení měst a obcí Jesenicka.

Péče o zeleň a výsadba vhodných druhů. Je potřeba řešit i vzhledem k teplotním změnám v důsledku změny klimatu také **tepelné ostrovy** ve městě, jako je například náměstí v centru

Jeseníku zastíňováním ploch a zasakováním. Město v rámci akčního plánu plánuje menší výsadby např. na ulici Lipovská, v plánu je také řešení dožívajících stromů na náměstí ve spolupráci s městským architektem.

Město Jeseník je také nemalým vlastníkem lesních pozemků, které v důsledku historické výsadby smrkových porostů byly výrazně zasaženy **kůrovcovou kalamitou**. V současnosti dochází k postupné obnově lesních porostů a vhodnější druhové výsadbě s využitím listnatých dřevin.

V návaznosti na změnu klimatu a výstup zpracované hydrologické analýzy je potřeba realizovat také opatření v rámci **mitigace sucha** nejen ve smyslu zdrojů pitné vody, ale také připravenost krajiny na sucho v intravilánech a extravilánech a tedy zadržování vody v krajině. Téma změny klimatu a oteplování by nemělo být opomíjeno, zároveň je v této oblasti vhodná také osvěta obyvatel.

Kvalita ovzduší je v Jeseníku vnímána pozitivně, avšak v některých lokalitách jsou vykazovány **zvýšené hodnoty benzo(a)pyrenu v důsledku lokálních topenišť a dopravy**. Možným řešením je výměna starých kotlů a pravidelná předsezónní osvěta obyvatel ohledně správného topení v kotlích. Zhoršení kvalita ovzduší je tématem také např. v okolí školských zařízení při dovozu dětí, s čímž úzce souvisí i téma **udržitelné mobility** a osvěty v této oblasti.

Současný trend elektromobility může do budoucna vyvolat potřebu vybudování **infrastruktury pro elektromobilitu** a všechny související zařízení (např. elektrokola).

Fokusní skupina Bydlení, příjemný a bezpečný veřejný prostor

V rámci fokusní skupiny probíhaly diskuse a workshopové aktivity zvláště pro téma bydlení a zvláště pro téma příjemného a bezpečného veřejného prostoru.

Téma bydlení:

Městu **chybí koncepční uchopení bytové politiky**. V posledních letech se město pozitivně posunulo, je připravováno a zahájeno **množství projektů v oblasti bydlení**, které jsou součástí akčního plánu.

Jeseníku by prospělo **zahušťování výstavby**, která je moderním přístupem směrem k urbanismu a vede ke kvalitnějšímu veřejnému prostoru. Městský **bytový fond by se měl rozšiřovat**, ale zároveň i **zefektivnit**, vzájemně by měly být podporovány jak startovací byty (např. losování bytů pro mladé za zvýhodněné ceny), tak sociální bydlení. **Oprava městského majetku** nebyla v minulosti dostatečná, nyní tak tyto opravy zatěžují výrazněji městský rozpočet.

Administrativní překážky v podobě tzv. zkosnatělosti a složitosti systému v oblasti bytové výstavby je v Jeseníku **pro developery** v porovnání s jinými městy větší, je potřeba legislativní proces zjednodušit (v rámci možných kompetencí města).

Téma příjemný a bezpečný veřejný prostor:

Revitalizaci a kultivaci veřejného prostoru je potřeba řešit **koncepčně**. Město má množství studií a projektových záměrů, které je však **potřeba prioritizovat** a určit, které projektové záměry jsou strategické.

Spolupráce s městským architektem je pro město velmi důležitá jak v oblasti bydlení, tak ve veřejném prostoru. Příležitostí revitalizace a rozvoje veřejného prostoru je navázání na **lázeňskou / wellness tradici Jeseníku**.

Přítomnost osob bez domova a drogově závislých koncentrujících se zejména na rušných veřejných místech (náměstí v centru města, autobusové nádraží, obchody – zejména u Penny marketu, Smetanovy sady) je silným tématem, zejména i mezi obyvateli města. Represe nejsou efektivním řešením tohoto problému, nenásilná forma možného řešení je **kultivace veřejného prostoru**.

Ve vztahu k veřejnému prostoru je nutné řešit také oblast dopravy, konkrétně téma parkování a přístupu k **udržitelné mobilitě**. Odpovědět si na otázku, zda **veřejných prostor patří autům anebo lidem?** Snaha by měla být dostat **více pěších do veřejného prostoru**, který k nim nyní není zcela přívětivý, zejména i z hlediska jeho bezbariérovosti.

Oživení centra města např. optikou malých dětí, hrou s veřejným prostorem (např. herní prvky, posezení, vtáhnutí soukromých nabídek do ulic např. foodtrack aj.), komunitní aktivity.

ŽIVOT V JESENÍKU

OBYVATELSTVO

Počet obyvatel žijících v Jeseníku každoročně klesá, důvodem je jak stěhování, tak přirozený úbytek obyvatel.

Jeseník se dlouhodobě potýká s úbytkem obyvatel, v porovnání let 2013-2023 se jejich počet snížil o 960 (-8,3 %). K 31. prosinci 2023 žilo ve městě 10 619 obyvatel. S úbytkem obyvatel se potýká většina území okresu Jeseník, jehož vymezení je totožné s ORP Jeseník. V daném období v okrese ubylo 2 961 obyvatel (-7,4 %). Největší podíl úbytku obyvatel je v obcích Vápenná (-12,2 %, -165 obyv.), Javorník (-11,1 %, -323 obyv.), Lipová-lázně (-10,8 %, -253 obyv.), Žulová (-10,8 %, - 136 obyv.) a Kobylá nad Vidnávkou (-10,5 %, -44 obyv.). Výjimku tvoří obce Hradec-Nová Ves (+6,5 %, 24 obyv.), Vlčice (+5,9 %, 25 obyv.), Ostružná (+4,9 %, 8 obyv.) a Písečná (+2,0 %, 21 obyv.).

Obyvatelstvo Jeseníku stárne, průměrný věk se od roku 2013 zvýšil o tři roky na 46 let.

Jeseník se potýká s trendem stárnutím obyvatelstva, který je obdobný i v případě průměru ČR. Od roku 2013 se průměrný věk v Jeseníku zvýšil ze 43 let na 46 let v roce 2022. V porovnání s krajem (43,3 let) a ČR (42,6 let) se jedná o nadprůměrnou hodnotu. Vlivem stěhování obyvatel a nižším počtem narozených dětí dochází v Jeseníku v posledních letech k nárůstu podílu obyvatel ve věku 65let a více. Během období 2013-2022 se podíl dětí do 14let ve městě snížil o 7,6 % (-118 dětí), podíl ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15-64 let se snížil o 17,9 % (- 1 406 obyv.) a podíl obyvatel starších 65let se zvýšil o 27,9 % (+610 obyv.).

V Jeseníku žijí obyvatelé zejména české a moravské národnosti, z jiných států převládá slovenská a německá národnost.

Národnostní složení obyvatel Jeseníku bylo během Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 zejména české (60,9 %, 6 420 obyv.) a moravské (5,6 %, 595 obyv.). Ve městě žije i 2,6 % (218) obyvatel slovenské národnosti, 1,7 % (174 obyv.) slezské a 0,7 % (74 obyv.) německé.

Většina obyvatel Jeseníku má nejvyšší dokončené středoškolské vzdělání, podíl vysokoškolsky vzdělaných se v posledních letech zvýšil a blíží se celokrajskému průměru.

V roce 2021 v Jeseníku převládal podíl obyvatel s nejvyšším dokončeným středoškolským vzděláním bez maturity (32,8 %) a s maturitou (30,2 %). Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel činil 15,1 %, v porovnání s rokem 2011 se zvýšil z 12,3 % o 2,8 p.b. V porovnání s okresem Jeseník (10,7 %) je podíl VŠ vzdělaných obyvatel v Jeseníku nadprůměrný a blíží se celokrajskému průměru (15,7 %).

S životem v Jeseníku je dle dotazníkového šetření většina obyvatel celkově spokojena.

Z dotazníkového šetření pro veřejnost při přípravě Strategického plánu rozvoje města Jeseník na období 2025-2031 vzešla nadprůměrná celková spokojenost s životem v Jeseníku (75,4 % z 643 respondentů), velmi pozitivně ze všech oblastí hodnotí a vyzdvihují zejména kvalitu životního prostředí (91,3 % z 643 respondentů).

BYDLENÍ, VEŘEJNÝ PROSTOR A BEZPEČNOST

Nedostatek atraktivního, dostupného bydlení a ploch pro výstavbu rodinných domů je pro město zásadním tématem pro udržení a lákání obyvatel.

V rámci dotazníkového šetření a strukturovaných rozhovorů byla oblast bydlení jedním ze zásadních témat. Dle 54,1 % respondentů není možné v Jeseníku sehnat kvalitní bydlení za přiměřenou cenu. Ve městě chybí lokality pro výstavbu rodinných domů. Obyvatelé, kteří chtějí zůstat v blízkosti Jeseníku se tak stěhují do okolních obcí, které stavebními parcelami disponují. Město se oblastí bydlení intenzivně zabývá, plánováno je vybudování technické infrastruktury pro výstavbu rodinných domů v lokalitě ulice Raisova a Kalvodova a postupná revitalizace sídliště Pod Chlumem. V plánu je také vybudování bytového domu na ulici Dukelská (40-50 bytových jednotek). Další lokalita vymezená pro nové bydlení je např. na ulici Vodní a lokalita bývalého autoservisu AUTO-BPK na ulici Gogolova. Nové výstavbě může podle účastníků fokusní skupiny k tématu bydlení pomoci vstřícnější přístup a jednodušší procesy v rámci stavebního řízení či územního plánování. Principem jakékoliv výstavby domů pro bydlení by mělo být zahušťování v prostoru, včetně zohlednění potřeby prostor pro podnikání a komunitní život.

Důvodem nestatečné nabídky bydlení i přes klesající počet obyvatel je souhra několika faktorů, například nižší počet osob na bytovou jednotku, růst nároků na kvalitu bydlení a rekreační bydlení.

Počet obyvatel v Jeseníku v posledních letech klesal, přesto je však nabídka bydlení ve městě nedostačující z důvodu několika

následujících faktorů. V dnešní době žije v každé bytové jednotce či rodinném domě méně osob, než tomu bývalo dříve. Populace stárne, ale starší lidé zůstávají často sami ve svých původních bytech či domech, zatímco jejich děti odcházejí. Vícegenerační bydlení na rozdíl od minulosti již není tak časté. Dalším faktorem jsou také narůstající nároky na kvalitu bytů a domů. Na Jesenicku navíc část obyvatelných kapacit pohltil fenomén chalupaření, tudíž tato část slouží pouze k přechodnému rekreačnímu bydlení.

Bytový fond města Jeseník činí pouze 2 % z celkového počtu obydlených domů ve městě, jeho možnosti jakožto aktéra bytové politiky jsou velmi omezené.

Bytový fond na území Jeseníku je z 70,1 % tvořen bytovými domy. V případě 46,9 % bytových domů žijí v bytech jednotlivci. Počet obecních bytů ve vlastnictví města Jeseník se v průběhu let snižuje. V roce 2006 město vlastnilo celkem 500 bytů, v roce 2017 to bylo již 118 bytů a k roku 2024 se již jednalo o 96 bytů, tedy přibližně 2 % z celkového bytového fondu na území města. Možnosti města v ovlivňování bytové politiky jsou tak velmi omezené. Může ji však ovlivňovat spoluprací se soukromými investory anebo rozšiřovat své možnosti v rámci vlastního bytového fondu zejména ve specifických potřebách např. bezbariérové bydlení, startovací byty pro mladé, bydlení pro seniory, sociální byty). Za tímto účelem je potřeba detailněji zmapovat poptávku a potenciál kupní síly. Plánovaný projekt podpory družstevního bydlení byl ukončen z důvodu odstoupení jediného uchazeče.

Většina obyvatel je spokojena se vzhledem a čistotou veřejných prostor ve městě, častým negativním dopadem na veřejný prostor a pocit bezpečí v centru města je zmiňovaná koncentrace osob bez domova a uživatelů drog.

S kvalitou a čistotou veřejných prostor bylo v rámci dotazníkového šetření spokojeno 61,3 % respondentů. V rámci otevřené otázky však často zmiňovali přítomnost osob bez domova a uživatelů drog v centru města či v okolí autobusového nádraží, která vyvolává negativní dojem a snižuje pocit bezpečí obyvatel. Zároveň by občané uvítali více zeleně a květinové výzdoby, zejména v centru města. V Jeseníku se ve veřejném prostoru nachází významné plochy zeleně (např. Smetanovy sady, Reymannův park, park na nám. Svobody ad.), do jejichž údržby a rozvoje město pravidelně investuje. Během roku 2024 je připravována také Studie systémů sídelní zeleně města Jeseník, jejímž cílem je určit a stabilizovat oblasti s městskou zelení, stanovit pravidla pro jejich využití a navrhnout způsob péče o tyto plochy, aby se mohly rozvíjet, být chráněny a dobře spravovány.

Město vyhlásilo architektonickou soutěž na revitalizaci Smetanových sadů.

Město Jeseník vyhlásilo otevřenou dvoufázovou krajinářskou soutěž o návrh na obnovu Smetanových sadů. Záměr města spočívá ve zvýšení kvality parkových prostorů tak, aby dosáhly srovnatelné úrovně s nejlepšími parky v České republice, jak z hlediska zahradně-krajinářského designu, tak co se týče atraktivity a praktické hodnoty pro obyvatele i návštěvníky města. Cílem je, tuto nejvýznamnější zelenou plochu města začlenit do života města tak, aby byla součástí městského centra. Předmětem soutěže je nejen rehabilitace parku,

ale i otázka propojení Smetanových sadů s centrem města a zároveň zamyšlení se nad vztahem parku k řece Bělá.

Město se ve veřejném prostoru zaměřuje také na revitalizaci dětských hřišť na základě zpracované Koncepční studie a revize dětských hřišť.

V roce 2022 byla vypracována koncepční studie mapující množství a stav dětských hřišť napříč městem. Na území města bylo zmapováno celkem 32 dětských hřišť, kdy problémem většiny z nich je malá variabilita prvků, které často nesplňují současné požadavky na bezpečnost. Cílem města je obměna nevyhovujících herních prvků na prvky rozvíjející širší škálu dětských dovedností pro děti ve věku 2-14 let.

V Jeseníku jsou oficiálně evidovány celkem 4 brownfieldy, ve městě se však nachází i jiné budovy, které jsou ve špatném stavu.

Národní databáze brownfieldů eviduje na území Jeseníku celkem čtyři brownfieldy. Ve veřejném vlastnictví se jedná o budovu bývalé knihovny na ulici Lipovská nedaleko centra města a o bytový dům na ulici Vodní. V případě bývalé knihovny byla zpracována architektonická studie, město zde plánuje vybudovat byty a ordinace. Dále je ve vlastnictví města i bývalý zemědělský areál v lokalitě Kalvodova, pro který vyčlenilo finanční prostředky na zpracování studie, která prověří možné využití této plochy k bydlení. V soukromém vlastnictví je v Jeseníku evidován jako brownfield bývalý výrobní areál s budovami, nacházející se v průmyslové zóně na východní straně města. Ve městě se nachází i jiné chátrající budovy, které v seznamu brownfieldu nefigurují a jsou v soukromém

vlastnictví, na vzhled centra města však mohou mít negativní vliv, např. budova na ulici Lipovská 1.

Většina obyvatel se dle dotazníkového šetření v Jeseníku cítí bezpečně, nesouhlas vyjádřila přibližně třetina. Nejčastěji obyvatele trápí výskyt osob bez domova a uživatelů drog sdružujících se v blízkosti obchodů, parku či na náměstí.

Celkem 61,5 % respondentů dotazníkového šetření se v Jeseníku cítí bezpečně, nesouhlas vyjádřilo 36,4 %. Zejména byli zmiňovány osoby bez domova a uživatelé drog, pohybující se často ve veřejném prostranství v okolí obchodů, Smetanových sadů, na Masarykově náměstí či na autobusovém nádraží. Respondenti by uvítali zvýšenou přítomnost městské policie a jejich preventivních hlídek v těchto rizikových místech a realizaci opatření, která omezí počet těchto osob.

Počet evidovaných trestných činů ve městě Jeseník v posledních letech mírně stoupl, většinou se jedná o přestupky.

V posledních 10 letech má evidovaný počet trestných činů kolísavý charakter i vzhledem k pandemii COVID-19, kdy bylo ve městě evidováno za rok 2020 1 071 trestných činů, v roce 2023 jich bylo celkem 1 742. Z téměř 90 % evidovaných trestných činů bylo klasifikováno jako přestupky. V přepočtu na 1 000 obyvatel se za rok 2023 jednalo o 164 trestných činů na obyvatele, průměr ORP Jeseník byl 165,1 a Olomouckého kraje 163,3. V porovnání s ČR (137,2) je evidovaný počet trestných činů v kraji i ORP Jeseník nadprůměrný. Největší počet trestných činů dle tohoto indikátoru zaznamenaly obce Ostružná (250 trestných činů na 171 obyv.), Javorník (698 trestných činů na 2 586 obyv.). Bělá pod Pradědem (448 trestných

činů na 1 729 obyv.). Tyto obce jsou však vyhledávanými destinacemi a výchozími turistickými body, vyšší míra evidovaných trestných činů, zejména přestupků tak souvisí spíše se zvýšeným turistickým ruchem.

Zdroj: Město Jeseník

TRH PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ

Míra nezaměstnanosti v Jeseníku je na nízké úrovni, problémem je zejména nezaměstnanost osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání.

Míra nezaměstnanosti ve městě Jeseník je na relativně nízké úrovni (4,0 % v roce 2023, průměr ČR byl 3,7 %). V ORP Jeseník je míra nezaměstnanosti o něco vyšší (5,6 %), většina významných zaměstnavatelů se totiž koncentruje právě ve městě Jeseník. Podíl krátkodobé nezaměstnanosti do 3 měsíců se pohybuje okolo 45 % z počtu uchazečů o zaměstnání. Problematická je ale dlouhodobá nezaměstnanost nad 12 měsíců, která v Jeseníku činí 23,8 % z celkového počtu nezaměstnaných. Nejčastěji se jedná o skupinu osob s nižším či základním vzděláním (cca 77 % všech nezaměstnaných).

K významným zaměstnavatelům patří město Jeseník, Jesenická nemocnice a Priessnitzovy léčebné lázně.

Mezi velké zaměstnavatele v Jeseníku patří zejména město Jeseník a jeho příspěvkové organizace, Jesenická nemocnice, Priessnitzovy léčebné lázně, Fenix group a Naturfyt-Bio. Pro Jeseník jsou pak navíc specifickým sezónní práce spojené s turistickým ruchem.

Občané nejsou spokojeni s nabídkou pracovních příležitostí v Jeseníku.

Za problematickou je považována omezená nabídka zajímavých pracovních nabídek s potřebou vyšší kvalifikace. V dotazníkovém šetření tento názor vyjádřilo 70,3 % respondentů. Výsledky odpovídají výstupům dotazníkového šetření, které bylo zpracováno

při přípravě Strategického plánu v roce 2019, kdy občané za jeden z největších problémů označovali rovněž nízkou nabídku možností pracovního uplatnění.

V Olomouckém kraji je dlouhodobě podprůměrná hrubá mzda v důsledku struktury regionální ekonomiky a produktivity práce, což přispívá k úbytku obyvatelstva v Jeseníku v produktivním věku.

V dotazníkovém šetření vyjádřilo 68,4 % respondentů nespokojenost s finančním ohodnocením pracovních míst v Jeseníku. Podle dat z ČSÚ dosahovala v roce 2023 průměrná hrubá měsíční mzda v Olomouckém kraji 41 084 Kč (medián 37 143 Kč), což zařadilo Olomoucký kraj spolu s Karlovarským a Pardubickým krajem k regionům s nejnižší průměrnou hrubou mzdou v ČR. Průměrná mzda v ČR v daném období činila 45 927 Kč (medián 39 518 Kč). Průměrná mzda v Olomouckém kraji je nižší právě i kvůli dlouhodobě podprůměrným mzdám v ORP Jeseník. Přestože v posledních letech byla nezaměstnanost nízká a počet dostupných pracovních sil omezený a vyjednávací pozice zaměstnanců tak byla posílena, zůstávají mzdy nízké kvůli nižší produktivitě práce a struktuře ekonomických činností v regionu. S problémem nižšího mzdového ohodnocení je spojena i migrace obyvatel, kteří z území odcházejí za vidinou lepšího pracovního uplatnění.

Vzdělávání je pro město Jeseník prioritní oblastí.

Programové prohlášení Rady města Jeseník pro volební období 2022-2026 dává důraz na vzdělávání, podporu pestré nabídky

vzdělávacích možností a zajištění dostatečné kapacity mateřských škol. Město Jeseník má v oblasti vzdělávání zpracovaných několik koncepčních dokumentů jako je Strategie školství 2025+ nebo Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Jeseník. Oblast školství není opomenuta ani v Akčním plánu pro rok 2024, který zahrnuje např. projekty *Plánování a sdílení aktivit v území vedoucí ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách* nebo *Rozšiřování nabídky dalších forem vzdělávání na úrovni MŠ, ZŠ i SŠ*.

ORP Jeseník se na základních školách potýká s problémem vyšší vzdělávací neúspěšnosti.

Podle Mapy vzdělávání, vytvořené výzkumnou organizací PAQ Research, ORP Jeseník vykazuje vysokou úroveň vzdělávací neúspěšnosti. Základní školu v území nedokončí 5,6 % žáků; 3,5 % žáků má ve škole problémy s prospíváním a 1,3 % musí opakovat ročník. Mapa vzdělávání sleduje i výsledky testování, které odráží míru znalostí a kompetencí a mají vliv na to, jestli se žáci dostanou na maturitní obory či vysokou školu. ORP Jeseník dosahuje v této oblasti slabých výsledků. 12,9 % žáků dosahuje výsledků testování v horní pětině jednotných přijímacích zkoušek, zatímco průměr ČR je 21,8 %.

Ve městě je dostačující kapacita mateřského, základního i zájmové vzdělávání, v budoucnu se očekává pokles počtu žáků.

Na území města Jeseník se nachází celkem 5 mateřských škol, 1 základní škola se 3 pracovišti a 1 základní umělecká škola. Kapacita mateřských škol v Jeseníku mírně převyšuje poptávku a v průměru dosahuje 92 %. Na základě predikcí budoucího vývoje se v počtu dětí navštěvující mateřské školy očekává klesající tendence. Reálná

vytíženost ZŠ se pohybuje okolo 90 %. I přes zvyšující se trend spádovosti města Jeseník se nicméně očekává stagnace a následně taktéž klesající tendence. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. Mezi nejvýznamnější patří SVČ DUHA Jeseník, které v letech 2019/2020 navštěvovalo asi 1 300 osob ročně.

V Jeseníku funguje Montessori vzdělávání, o tento vzdělávací program je zájem i u obyvatel z okolních obcí.

Montessori vzdělávání je v Jeseníku realizováno spolkem Montessori Jeseník. Předškolní Montessori vzdělávání je jako program součástí mateřské školy Karla Čapka a má návaznost na vzdělávání v Montessori pedagogice na Základní škole Jeseník, kde děti pracují ve věkově smíšených kolektivech. O Montessori program je velký zájem i u obyvatel z okolních obcí v regionu, v rámci dotazníkového šetření tak zaznívala poptávka po navýšení kapacity. Dostupnost tohoto typu vzdělávání je navíc jedním z důležitých aspektů při rozhodování mladých vzdělaných obyvatel o návratu či přistěhování na Jesenícko.

Na středních školách je pozitivně hodnoceno zapojování studentů do rozvoje města, problematika je nedostupnost některých oborů.

V okrese Jeseník funguje 5 středních škol (SŠ gastronomie, farmářství a služeb, Hotelová škola Vincenze Priessnitzze a Obchodní akademie, Střední průmyslová škola, Gymnázium a SŠ řemesel a Odborné učiliště). Ze strukturovaných rozhovorů vyplývá, že je na středních školách pozitivně hodnoceno zapojování studentů do rozvoje města, a to například prostřednictvím rady studentů, která pořádá akce

různého typu. Negativně hodnocená je naopak omezenější nabídka oborů ke studiu. Studenti, kteří chtějí studovat například zdravotní nebo pedagogickou školu, si tak často musí vybrat školu mimo okres, což může být jedna z příčin následného odlivu obyvatelstva.

Většina respondentů dotazníku hodnotí kvalitu a nabídku vzdělávací infrastruktury v Jeseníku jako uspokojivou.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina respondentů je s nabídkou a kvalitou zařízení pro předškolní děti jako jsou jesle, dětské skupiny a mateřské školy rozhodně nebo spíše spokojena (celkem 55,5 %, přičemž 28,34 % respondentů nedokázalo otázku posoudit). Stejně tak je pozitivně hodnocena nabídka a kvalita vzdělávání na základních a středních školách (61,0 %). V otevřených odpovědích nicméně zaznívala poptávka po vzdělávacích kurzech pro dospělé.

Zdroj: Město Jeseník

PODNIKAVOST A PODNIKÁNÍ

Počet podnikatelských subjektů v Jeseníku dlouhodobě stagnuje.

Vývoj počtu ekonomicky aktivních podnikajících subjektů ve městě dlouhodobě spíše stagnuje. Největší počet byl zaznamenán v roce 2019 (celkem 1 700) a od té doby počet ekonomicky aktivních podnikajících subjektů klesal. Mírná změna tohoto trendu se projevila v roce 2023 ve smyslu růstu celkového počtu ekonomicky aktivních subjektů. Je nicméně možné, že tato pozitivní změna je způsobena spíše změnami legislativy, hlavně přechodem DPP zaměstnanců na OSVČ. Tato skutečnost se pravděpodobně projeví ještě více v roce 2024. Pro srovnání mezi městy se pak nejčastěji používá jako indikátor počet ekonomicky aktivních subjektů na 1 000 obyvatel. Město Jeseník mělo v roce 2023 v přepočtu na 1 000 obyvatel 288 registrovaných ekonomických subjektů, z toho 156 se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Pro srovnání, v celém Olomouckém kraji v roce 2023 bylo 212 ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel, z toho 122 aktivních.

Jeseník je městem živnostníků.

Z celkového počtu ekonomických subjektů je 66 % živnostníků. Převažují ale ekonomické aktivity s nižší přidanou hodnotou a nižší produktivitou práce. Nejvíce 16 % - stavebnictví, 14 % - profesní, vědecké a technické činnosti, 13 % - velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, 12 % - průmysl. Významný podíl zastávají také podnikatelské aktivity spojené s cestovním ruchem na Jesenícku.

Většina obyvatel města nikdy nepodnikala, potenciál tu však je.

Z průzkumu vyplynulo, že 71 % respondentů nikdy nepodnikalo, 10 % respondentů podniká a 7 % v minulosti podnikalo a 12 % o podnikání uvažuje. Většina respondentů (75 %) nezná možnosti podpory podnikání poskytované městem Jeseník a jeho organizacemi, případně Olomouckým krajem. Celkem 41 % respondentů by se přitom o takových službách a možnostech chtělo dozvědět více. Z projeveného zájmu o informace k podpoře podnikání tak lze usuzovat, že lidé o podnikání uvažují a se správným systémem podpory a komunikačními kanály by se počet ekonomicky aktivních subjektů mohl dále zvýšit.

K největším bariérám podnikání patří malá kupní síla obyvatel, kvalita pracovní síly a geografická poloha Jeseníku.

Za největší bariéru pro další rozvoj podnikání ve městě respondenti považují zejména malou kupní sílu obyvatel, kvalitu pracovní síly a geografickou polohu Jeseníku. Město má také průmyslovou zónu, která je z větší části obsazena, nicméně volná plocha pro jednoho nebo více investorů, zde k dispozici stále je.

První aktivní kroky k podpoře podnikavosti a podnikání se dějí, další jsou v plánu, ucelená nabídka konkrétních programů a nástrojů však chybí.

Z hloubkových rozhovorů vyplývá, že město se snaží podnikat aktivní kroky k podpoře podnikavosti a podnikání. První aktivitou bylo setkání s místními podnikateli. Město je také vstřícné k iniciativám, jejichž činnost může podpořit podnikavost a podnikání ve městě.

Střední škola gastronomie, farmářství a služeb nabízí středoškolský obor podnikání s maturitou v denním nebo dálkovém studiu. Součástí jsou předměty jako je právo, účetnictví, marketing a management. Další školy v území ale obory ani předměty, či programy vedoucí k podpoře podnikavosti nenabízejí.

Chybí zde také ucelená nabídka možností podpory pro místní podnikatele nebo alespoň osoba, či komunikační kanál, pomocí kterého by místní podnikatelé mohli získávat informace například o krajských a jiných programech, příležitostech a nástrojích (např. sekce na webu).

Jeseník podporuje podnikání v Akčním plánu pro rok 2024.

Akční plán pro rok 2024 zmiňuje několik projektů v oblasti podnikání, jako jsou schůzky s podnikateli k podpoře podnikání, zaměstnanosti a rozvoje města, které budou probíhat individuálně nebo společně na témata jako inovační a rozvojové aktivity, slučování rodinného a pracovního života, energetika, cestovní ruch, změna územního plánu, společné konference a aktivity. V rámci schůzek bude probíhat diskuse s podnikateli o jejich potřebách a možnostech přispění. Další projekt se zaměřuje na rozvoj inovativního potenciálu města, například prostřednictvím spolupráce s Inovačním centrem Olomouckého kraje (ICOK) a podpory podnikání a práce z domova. Plánuje se také vybudování centra inovací a kreativity zaměřeného na podporu podnikání mladých lidí, které bude zahrnovat konzultační a propojovací služby, startupové služby, coworking, kreativní dílnu, konferenční a zasedací místnost, mediální dílnu a nahrávací studio.

Olomoucký kraj může být skrze své Inovační centrum výraznějším partnerem v podpoře podnikání a podnikavosti.

Inovační centrum Olomouckého kraje nabízí řadu možností, nástrojů a programů, jejichž působnost nebo dosah by ve spolupráci s městem bylo možné rozšířit. Je to např. Firma roku a Živnostník roku, program Podnikavá hlava a další služby, které pomáhají začínajícím startupům, firmám i zavedeným podnikům s tradicí napříč obory. ICOK také propojuje podniky s dalšími firmami z regionu, univerzitou a vědeckými pracovišti nebo experty, kteří umí podnikání odstartovat nebo zefektivnit. Pilotním projektem spolupráce by se mohl stát plánovaný projekt „Inovační HUB“. Jde o sdílený pracovní prostor, inkubátor pro začínající podnikatele, místo zajišťující poradenství pro zralé inovativní firmy, ale i prostředí pro pořádání tematických workshopů a seminářů. Pro začínající podnikatele by zde mohla vzniknout také možnost zřízení virtuální kanceláře. Prostory by mohly využívat i k jednání či jiným podnikatelským účelům.

SPORT A SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURA

Většina obyvatel je spokojena s možnostmi sportovního vyžití ve městě. Ve městě působí dvě desítky sportovních oddílů a klubů.

V dotazníkovém šetření pro potřeby zpracování strategického plánu vyjádřily spokojenost s možnostmi sportovního vyžití ve městě plně dvě třetiny respondentů (67,7 %). Ve městě působí dvě desítky sportovních oddílů a klubů, z nichž většina se věnuje i dětem a mládeži. Sportovní klub běžeckého lyžování Fenix Ski Team provozuje sportovní třídy v rámci ZŠ Jeseník a Sportovní centrum mládeže. Žákovské a dorostenecké oddíly má kromě týmu mužů také fotbalový klub FK Warex Jeseník, ve městě působí dále oddíly florbalu, volejbalu, stolního tenisu, vodáků, karate a dále klub kuželkářů a šachový klub. Mimo to v Jeseníku funguje cyklistický tým dětí a mládeže Force team Jeseník nebo Klub cyklistů ESPRO. Na letitou tradici horské turistiky navázal od roku 1962 spolek Horolezci Jeseník, který má v současnosti přibližně 100 členů, a kromě práce s mládeží provozuje Horoškolu a krytou lezeckou stěnu. Pro nejmenší děti od tří let ve městě funguje pohybová školička.

Obyvatelům města slouží moderní sportovní infrastruktura.

V posledních letech město významně investovalo do sportovní infrastruktury – mezi Dukelskou ulicí a řekou Staříč vznikl ucelený sportovní areál zahrnující kromě koupaliště také 2 travnatá fotbalová hřiště a 1 hřiště s umělým povrchem a novou sportovní halu pro míčové sporty a gymnastiku. Hala, v níž je také lezecká stěna, má kapacitu 380 návštěvníků. Součástí areálu je i multifunkční hřiště, které v zimě slouží jako kluziště. V budoucnu by areál mohl doplnit

ještě zimní stadion, či hotel, dle rozsáhlé studie, kterou si město pro celý sportovní areál nechalo zpracovat. V zimě může veřejnost využívat upravené stopy areálu běžeckého lyžování, který u bývalých kasáren provozuje klub Fenix Ski Team. Zejména mládeži je určen skatepark vybudovaný v roce 2021. Další možnosti pro sportování a volnočasové aktivity dospělých i dětí nabízí areál Priessnitzových léčebných lázní – veřejnost může využívat celou venkovní infrastrukturu, jako balneo, dětský Háj víly Ozdravy, adventure golf, discgolf či procházky po pramenech. S kvalitou sportovišť a volnočasové infrastruktury je spokojeno téměř 70 % respondentů dotazníkového šetření pro potřeby zpracování strategického plánu.

Pro zimní sporty je ve městě možné využívat skibus, pro letní cyklistické vyjíždky cyklobus.

Město spojuje každý víkend od ledna do března s lyžařskými areály Filipovice, Červenohorské sedlo a Kouty nad Desnou linka skibusu, na niž je vypravováno za víkend celkem 13 párů spojů. Ve městě je také možné využít cyklobus, který trase Jeseník-Rýmařov-Olomouc-Prerov je v provozu od července do září.

KULTURA A KOMUNITNÍ ŽIVOT

S kulturní nabídkou je spokojena většina obyvatel, rozšířit by se ale měla nabídka pro mladé.

Téměř 70 % respondentů dotazníkového šetření pro potřeby zpracování strategického plánu vyjádřilo spokojenost s kulturní nabídkou ve městě, pokud jde o kino, divadlo, galerii, přednášky, koncerty, festivaly. Přesto by respondenti uvítali více akcí/aktivit pro zejména pro mladé. Ve strukturovaných rozhovorech zaznívala kultura jako jedno z témat, které respondenti mají za prioritní a přednostně by do něj investovali.

Město má dostatečné zázemí pro konání kulturních akcí.

Hlavní kulturní organizací města jsou Městská kulturní zařízení Jeseník, sdružující Knihovnu Vincenze Priessnitze, Divadlo Petra Bezruče, Letní divadlo, kino Pohoda, Galerie současného umění a komunitní Centrum společných aktivit. V plánu je rovněž v rámci MKZ vytvořit galerii, která by se zaměřila na prezentaci tvorby lokálních umělců, a posílení klubové scény. Nově v rámci MKZ obnovil svou činnost Ochotnický spolek. Nabídku kulturních pořadů rozšiřuje i řada dalších subjektů – pestrou paletu kulturních pořadů (koncertů, přednášek, promítání filmů, workshopů a další zábavy) nabízí kavárna Vinckovo kafe v Rodném domě Vincenze Priessnitze. Koncerty lze navštívit v Zrcadlové sále Priessnitzových léčebných lázní, a.s., v kapli v bývalém klášteře Voršilek i v některých církevních objektech. Přednášky na různá témata nabízejí kromě knihovny V. Priessnitze a kavárny Vinckovo kafe rovněž Priessnitzovy léčebné lázně a.s.

V Jeseníku je široká nabídka uměleckého zájmového vzdělávání.

Možnost kulturního vzdělávání a vyžití pro děti a mládež nabízí v Jeseníku Základní umělecká škola Jeseník, Středisko volného času Duha a další organizace. Hudební vzdělání na Základní umělecké škole Jeseník získává kolem 500 žáků, kteří se zde učí hře na některý z 23 hudebních nástrojů nebo studují sólový a sborový zpěv, techniku záznamu, zpracování a reprodukce zvuku. Výtvarný obor, tj. kresbu, malbu, grafiku, práci s keramickou hlínou, s batikou apod., zde studuje 200 žáků a literárně dramatický obor ročně navštěvuje kolem 35 žáků. Při škole působí dechový, smyčcový a kytarový orchestr. Soukromou základní uměleckou školu – taneční, s.r.o. v Jeseníku navštěvuje cca 250 žáků, kteří si mohou vybrat z několika tanečních oborů. Škola disponuje prostory speciálně vybudovanými pro účely taneční školy na Jiráskově ulici v Jeseníku. Řadu výtvarných a hudebních kurzů pro děti a mládež nabízí také Středisko volného času DUHA. Taneční centrum YESDANCE Jeseník, z.s. nabízí dětem a mladým lidem kurzy taneční gymnastiky a řady oborů moderního tance. Výuku tance nabízí také Klub sportovního tance Jesenicka z.s.

Město věnuje v rámci dotací na kulturu, vzdělávání a volnočasové aktivity v roce 2024 celkem 1,4 mil. Kč.

Kulturu, vzdělávání a volnočasové aktivity město podpoří v roce 2024 částkou přibližně 1,4 mil. Kč, a to prostřednictvím Dotačního programu na podporu kultury, vzdělávání a volnočasových aktivit (350 000,- Kč) a dále prostřednictvím individuálních dotací.

Město zatím nemá zpracovanou koncepci kultury.

Město nedisponuje aktuální koncepcí kultury, její zpracování ale předpokládá v roce 2025 v návaznosti na vytvoření nového strategického plánu města.

Jeseník je dějištěm řady festivalů a dalších kulturních akcí.

Každoročně lze v Jeseníku navštívit řadu jednodenních i vícedenních kulturních akcí. Nejvýznamnější událostí roku je Zahájení lázeňské sezóny. Festival Jeseník se baví hostí hudebníky tuzemské hudební scény, stejně jako festival rock´n´rollu, hip-hopu a elektra SOS fest. Čtyřdenní Festival Jesnění každoročně v září na jesenických náměstích, v parcích, kavárnách i historických objektech nabízí koncerty, divadlo, tanec, projekce, besedy, tvořivé dílny, autorská čtení aj. Milovníkům klasické hudby je určen Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu. Základní umělecká škola Jeseník je pořadatelem Mezinárodního festivalu dechových hudeb, Varhanního festivalu, Koncertu pro Světlušku a podílí se na organizaci Mezinárodní Schubertovy soutěže pro klavírní dua.

Portál jesinfo.cz soustřeďuje avíza sportovních, kulturních a společenských akcí, je třeba dořešit jeho provoz.

Přehled sportovních, kulturních, společenských a sportovních akcí a dalších událostí z celého Jesenicka lze na jednom místě nalézt na portálu Jesinfo.cz. Portál se ale potýká s provozními problémy – kromě zajištění pokrytí ročních provozních nákladů přibližně 50 000,- Kč je třeba řešit i technické aspekty, jako je nedostatečné propojení webů či lepší nastavení filtrů pro významné události. Platforma rovněž potřebuje vylepšit svou propagaci.

V Jeseníku je spolkový a komunitní život na vzestupu.

V Jeseníku působí mnoho spolků a zájmových sdružení, které přispívají k silnému pocitu sounáležitosti obyvatel města a rozvoji komunitního života. Mnohé akce se konají s podporou města Jeseník. Řadu komunitních akcí pořádá spolek Sudetikus – například festival jídla a pohostinnosti Restaurant Day, farmářské trhy včetně čtyř tematicky laděných trhových slavností (Velikonoční, Sousedské, Kejklířské a Dýňové), vysazení třešňové aleje apod. Ve městě rozvíjí činnost dále např. Junák – český skaut, středisko Slunce Jeseník, sbor dobrovolných hasičů, Středisko volného času DUHA ad.

Ve městě chybí komunitní prostory pro setkávání a aktivity mladých lidí.

Pokud mladí lidé nespoutají nebo se nevěnují hudbě, nenaleznou s výjimkou Čajbaru ve městě prostory pro setkávání a své aktivity. Přes bohatou nabídku právě sportovních příležitostí i hudebních a výtvarných kroužků postrádají zejména mladší ročníky obyvatel také více akcí cílených přímo na mládež, chybí jim například diskotéka. Prostory a nabídka aktivit pro případ špatného počasí chybí také rodinám s dětmi.

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

Mezi významné poskytovatele zdravotní péče v Jeseníku patří Nemocnice AGEL Jeseník, Jesenická poliklinika a Priessnitzovy léčebné lázně.

Nemocnice AGEL Jeseník je největším lůžkovým zařízením v okrese Jeseník. Kromě lůžkové péče poskytuje také ambulantní a stomatologickou péči a služby praktického lékaře. Dalším významným zdravotnickým zařízením ve městě je soukromá Jesenická poliklinika, která od roku 2018 provozuje lékařské ordinace s širokým zaměřením. Zdravotní služby v Jeseníku zajišťují také Priessnitzovy léčebné lázně, které se specializují na léčbu nemocí pohybového a oběhového ústrojí a dalších onemocnění. Zdravotní péče je zde nabízena formou komplexní nebo příspěvkové lázeňské péče, případně lázeňské léčebné péče hrazené pacientem. V neposlední řadě se ve městě nachází pobočka zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje.

V Jeseníku je nižší počet nemocničních lůžek ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Občané by chtěli navýšit investice do zdravotnictví.

Podle dat ČSÚ bylo k 31. prosinci 2021 v okrese Jeseník 3,6 nemocničních lůžek na 1 000 obyvatel, zatímco celorepublikový průměr činil 5,9 lůžek. Výsledky dotazníku dále ukazují, že 58,0 % respondentů nesouhlasí s tvrzením, že zdravotní péče ve městě je dobře dostupná a dostatečně kvalitní. Když byli obyvatelé dále dotázáni, kam by přednostně investovali peníze na rozvoj města, většina uvedla, že by tyto prostředky vložila do zlepšení úrovně zdravotnických služeb. Pro město je tato otázka nicméně

problematická, protože Nemocnice je v soukromém vlastnictví skupiny AGEL.

Město Jeseník si uvědomuje nedostatky v oblasti zdravotnictví a je připraveno je řešit.

Rada města Jeseník bere zdravotnictví jako jednu ze svých priorit, což reflektuje v programovém prohlášení, kde se aktivně zaměřuje na řešení problémů dostupnosti zdravotní péče a na zefektivnění poskytovaných služeb. V akčním plánu pro rok 2024 se město soustředí na několik klíčových projektů. Jedním z hlavních cílů je zvýšení počtu lékařů v regionu, což zahrnuje podporu spolupráce s končícími studenty lékařských fakult a zajištění bytů pro lékaře. Dále bude město iniciovat setkání s Asociací lékařů a praktických lékařů na Jesenicku, jesenickou nemocnicí, zdravotními pojišťovnami, Olomouckým krajem a Ministerstvem zdravotnictví, aby našli společné cesty ke zlepšování kvality zdravotní péče. Město také podporuje rozvoj telemedicíny, která má potenciál významně zvýšit dostupnost zdravotních služeb pro obyvatele Jesenicka.

Respondenti dotazníku jsou s nabídkou sociálních služeb v Jeseníku spíše spokojeni.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 49,5 % respondentů považuje sociální služby v Jeseníku za dobře dostupné a kvalitní, zatímco 25,2 % nedokázalo na otázku odpovědět. V dotazníkovém šetření, které bylo uskutečněno pro minulý strategický plán, vyjádřilo spokojenost 76 % respondentů, není ovšem jisté, zda se spokojenost

se sociálními službami zhoršila nebo respondenti, kteří s touto oblastí nemají zkušenosti, v předešlém dotazníku zvolili pozitivní hodnocení.

V Jeseníku funguje řada organizací poskytujících sociální péči, k nejvýznamnějším patří Centrum sociálních služeb a Domov Sněženska.

Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace zřizovaná městem Jeseník, která poskytuje tři registrované sociální služby konkrétně domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, denní stacionář a pečovatelskou službu. Dalším významným subjektem je Domov Sněženska Jeseník, příspěvková organizace Olomouckého kraje, která pečuje o osoby s mentálním postižením. Boéthéia, společenství křesťanské pomoci, poskytuje azylové domy, noclehárny a nízkoprahové denní centrum pro muže, ženy a rodiny s dětmi. Charita Jeseník poté provozuje denní stacionář a domácí ošetrovatelskou péči. Zahrada 2000 se zaměřuje na osoby s duševním onemocněním, nabízející ambulantní a terénní služby. Dalšími důležitými poskytovateli jsou například Darmoděj z.ú., Středisko sociální prevence Olomouc, poradna pro rodinu Jeseník, SONS ČR a Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Míra sociálního vyloučení na Jesenicku klesá, stále je však jedna z nejvyšších v Olomouckém kraji.

Hodnota indexu sociálního vyloučení na Jesenicku se postupně snižuje. V roce 2020 došlo k dočasnému nárůstu, od té doby však index opět klesá. V roce 2022 dosáhlo ORP Jeseník hodnoty 9,08, i přes to míra sociálního vyloučení na Jesenicku představovala druhou nejvyšší hodnotu v Olomouckém kraji. V exekuci bylo na konci roku 2023 v ORP Jeseník 10,3 % osob starších 15 let (celkem

3 132 osob), v obci Jeseník byl podíl 9,3 % (celkem 847 osob). Podíl osob v exekuci je tak na Jesenicku vyšší, než je celostátní průměr 7,3 %. Problém sociálního vyloučení na Jesenicku je především strukturální a zasahuje celý region. Jesenicko je izolováno pásmem hor, má nízkou hustotu osídlení, vysokou nezaměstnanost a nízké příjmy obyvatel. V oblasti je také mnoho opuštěných nemovitostí, z nichž některé obývají sociálně vyloučení obyvatelé.

V Jeseníku můžou obyvatelé nad 73 let využívat služby senior taxi.

Obyvatelé s trvalým pobytem v Jeseníku, kteří mají více než 73 let, mohou na určená místa, jako jsou například zdravotnická zařízení, využívat zvýhodněných služeb senior taxi. Senior taxi funguje v pracovní dny od 6:00 hodin do 18:00 hodin, přičemž každý měsíc může senior využít 6 jízd za cenu 30,- Kč za jízdu.

Zdroj: Město Jeseník

DOPRAVA, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A UDRŽITELNÁ MOBILITA

Problém se špatnou dopravní dostupností přetrvává.

Periferní poloha Jesenicka v rámci Olomouckého kraje i celé ČR ve spojitosti s členitým horským terénem předurčují špatnou dopravní dostupnost města Jeseník a celého Jesenicka jak z nejbližších větších měst (Šumperk, Krnov, Opava), krajských center (Olomouc, Ostrava), tak i celé ČR. Horský reliéf je příčinou delších dojezdových časů i do relativně blízkých sídel. Radikálnímu zlepšení dopravní dostupnosti například v podobě tunelu pod Červenohorským sedlem brání kromě vysokých nákladů také snižující se počet obyvatel Jesenicka. Špatná dopravní dostupnost je ovšem jednou z hlavních brzd nového hospodářského rozvoje a růstu Jesenicka.

Jeseník nemá napojení na dálniční síť.

Jeseník nemá přímé napojení na dálniční síť ČR ani sousedícího Polska. Od nejbližšího souvislejšího dálničního tahu je Jeseník vzdálen více než 80 km (D35 u Mohelnice), zhruba o 10 km blíže je pak polská dálnice A4. Hlavním silničním spojením se zbytkem Olomouckého kraje (i většiny ČR) tak je silnice I/44 směrem na Šumperk a Zábřeh, která však musí překonávat značné převýšení přes Červenohorské sedlo nacházející se v nadmořské výšce 1 013 metrů nad mořem. Zejména v zimním období a pro nákladní vozidla a autobusy tak nejde vždy o spolehlivou silniční trasu. Olomoucký kraj je dostupný ještě po paralelní silnici II/369 přes Hanušovice, jde však o kapacitně i kvalitativně na nižší úrovni. Silniční spojení do Moravskoslezského kraje (Krnova, Opavy) vede opět horským terénem po silnicích II. a III. třídy, nebo přes území Polska.

Sousední země je přístupná přes silniční hraniční přechody v Mikulovicích (na silnici I/44), Javorník-Bílý Potok (na silnici I/60) a přes několik dalších hraničních přechodů místního významu.

Jesenicko má v rámci kraje nejméně rozbitých silnic.

Přes horský charakter a drsnější klima má okres Jeseník v rámci Olomouckého kraje překvapivě nejmenší podíl silnic v havarijním stavu. Kromě soustředěné podpory regionu je to dáno nízkou hustotou silniční sítě (409 m/km²), nejnižší délkou silnic a nižší intenzitou dopravy v důsledku nízké hustoty populace v obsluhovaném území (52,8 obyv./km²).

Na Jesenicku vlastní auto méně obyvatel než ve zbytku kraje a ČR.

Na jeden osobní automobil v okrese Jeseník připadá 2,4 osoby, což je nejvíce ze všech okresů Olomouckého kraje a více, než činí průměr České republiky (2,0) i průměr Olomouckého kraje (2,2).

Jesenicko leží mimo tranzitní železniční koridory, chybí elektrifikace, vlaky jezdí pomalu.

Jesenicko není součástí tranzitních železničních koridorů. Železniční spojení Jeseníku se zbytkem ČR je zajištěno zejména po železniční trati č. 292, která propojuje Jeseník v jednom směru se Šumperkem, odkud dále navazují trati na Olomouc a Zábřeh, a v opačném směru trať č. 292 končí v Krnově s návazností železničního spojení dále směrem na Opavu a Ostravu. Trať č. 292 prochází přes území Polska (železniční hraniční přechod Mikulovice/Glucholazy). V okrese Jeseník

se od tratě č. 292 odpojuje v Lipové-lázně regionální dráha č. 295 směr Žulová a Javorník, v Mikulovicích regionální dráha č. 297 směr Zlaté Hory. Přes narůstající počet cestujících a možnosti využití nákladní dopravou není trať 292 mezi Bludovem a Jeseníkem elektrifikována a v úseku Hanušovice-Jeseník ani revitalizována (cestovní rychlost tohoto úseku trati je 37 km/h).

Plán dopravní obslužnosti Olomouckého kraje počítá s elektrifikací trati do Jeseníku a navýšením počtu spojů.

Mezi hlavní priority Plánu dopravní obslužnosti území Olomouckého kraje (2019–2023) s dopadem na Jesenicko mj. patří záměr elektrizace tratě Bludov-Hanušovice-Jeseník, na trati 292 v úseku Hanušovice - Jeseník zachovat objednávku spěšných vlaků ve dvouhodinovém intervalu a doplnit je do hodinového taktu osobními vlaky nebo víkendovými spěšnými vlaky a po elektrizaci tratě zavedení spěšných vlaků v hodinovém taktu. Klíčové je také zachovat přímé spojení Jeseník - Krnov spěšnými vlaky s vazbou směr Opava a Ostrava, ideálně jako přímé vozy, v minimálně čtyřhodinovém intervalu.

Veřejná doprava na Jesenicku je součástí integrovaného systému Olomouckého kraje.

Veškeré linky veřejné dopravy (železniční a regionální autobusová doprava) v celém území okresu Jeseník jsou začleněny do plnohodnotného Integrovaného systému Olomouckého kraje (IDSOK). Integrovaná doprava je ve své současné podobě funkční a efektivní. Počet cestujících přepravených veřejnou hromadnou dopravou roste.

Město má zpracován kvalitní Plán udržitelné městské mobility.

Město od roku 2023 disponuje kvalitním Plánem udržitelné městské mobility (PUMM) včetně podrobné Analytické části zpracované za provedení četných dopravních průzkumů a dotazování obyvatel. PUMM zahrnuje následující strategické cíle: 1) Podpora udržitelného dopravního chování, 2) Rozvoj a zvýšení bezpečnosti dopravní infrastruktury města, 3) Chytré město se SMART prvky, 4) Zachování kvality životního prostředí, 5) Podpora managementu mobility.

Je třeba pokračovat s opravou vozovek, budováním chodníků, bezbariérových přístupů a bezpečných přechodů.

Přes intenzivní snahu města stav některých místních komunikací není dobrý, obyvatelé si stěžují i na řadu nepřehledných křižovatek, chybějící přechody pro chodce či chybějící chodníky podél některých komunikací. Problémem je také chybějící bezbariérovost a vybavení prvky pro osoby se sníženou orientací a pohybu.

Veřejnou dopravu uvnitř města zajišťují většinou regionální spoje, problémem je ale jejich interval.

Veřejnou linkovou dopravu na území města Jeseník zajišťuje jedna komerční dálková linka a dvě desítky autobusových regionálních i dálkových linek v závazku veřejné služby. Pro účely dopravy v obvodu města na kratší vzdálenosti je však interval na linkách nedostatečný. Jedinou čistě vnitroměstskou linkou je linka č. 112 spojující autobusové nádraží, vlakové nádraží a areál lázní. Problémem je také stav mnoha autobusových zastávek (chybějící nástupiště i bezbariérový přístup).

Na silnicích I/44 a I/60 narůstá dopravní zátěž, v Lipovské ulici naopak klesá.

Největší dopravní zátěž uvnitř města se váže k silnici I/44 a k silnici I/60, u nichž celostátní sčítání dopravy ukazuje postupný nárůst počtu projíždějících osobních i nákladních aut. Velmi frekventovaná je rovněž Lipovská ulice, kde má však intenzita dopravy klesající tendenci.

Chybí koncepce parkování a parkovací místa na sídlištích.

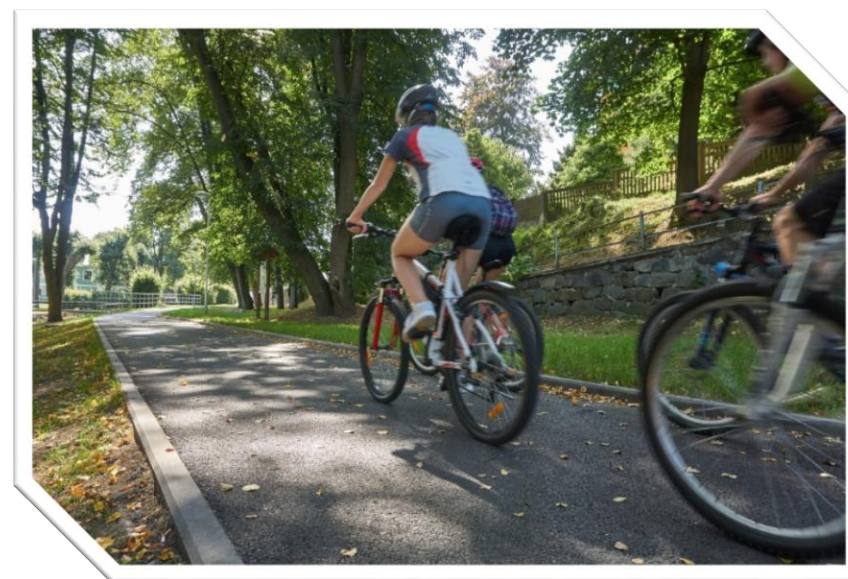
Při pasportizaci parkovacích kapacit v rámci zpracování plánu udržitelné městské mobility byla na území města identifikováno na veřejně přístupných plochách kapacita 4 617 legálních stání, které byly obsazeny maximálně ze 2/3. Kapacita parkovišť je v převážné části města dostačující, ale parkovací místa chybí většinou na sídlištích. I centru města by ale prospěla koncepce parkování vymezující mj. ceny parkování, způsob jejich placení, časová pásma apod., a také navigační systém navigující návštěvníky k parkovištím s volnou kapacitou.

Jeseník je napojen na dálkové cyklotrasy.

Jeseníkem prochází od Mikulovic přes Jeseník směrem na Hanušovice a Olomouc dálková cyklotrasa Eurovelo 9, která vede z polského Gdaňsku do Puly v Chorvatsku. Dále Jeseníkem prochází i dálkové cyklotrasy Moravská stezka (Mikulovice-Břeclav) a Slezská magistrála (Jeseník-Mokré Lazce).

Městu schází bezpečné cyklostezky.

Cyklistická doprava má vzhledem k poloze města a jeho okolí svoje místo jak pro běžnou denní dojíždku za prací, tak i pro turistické využití. Městu však zatím povětšinou schází segregované stezky pro cyklisty a pěší, které by bezpečně převedly cyklisty přes město k jednotlivým cílům (např. školy, zaměstnání, úřady), ale i na cyklistickou síť v okolí města.

Zdroj: Město Jeseník

ENERGETIKA A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Město Jeseník má zpracovanou energetickou koncepci a disponuje kapacitou energetického manažera.

Město Jeseník si zpracovalo v součinnosti s externím dodavatelem tzv. Místní energetickou koncepci sloužící jako informační a strategický dokument zaměřený na oblast energetiky. Zaměřuje na to, jak snížit spotřebu energií v obci a jak environmentálně a finančně udržitelnými investicemi zajistit co nejvyšší úroveň energetické soběstačnosti a bezpečnosti souladu s potřebami hospodářského a společenského rozvoje města.

Koncepce konstatuje jako otevřenou příležitost pro město Jeseník externí zdroje financování především z evropských zdrojů na modernizaci energetiky cílící na instalaci digitálních technologií, využívání čistých zdrojů energie a omezení využívání neobnovitelných zdrojů energie.

Prioritou města je snížení nákladů, zajištění vlastního pokrytí spotřeby energie městských budov a provozování soustavy centralizovaného zásobování teplem.

Prioritou města je maximální vlastní pokrytí spotřeby energie městských budov a snížení veškeré spotřeby energie s cílem snížit náklady na provoz města a hledání způsobu dalšího provozování soustavy centralizovaného zásobování teplem. Rozpočtové výdaje na energie činí přes 14 mil. Kč ročně – poslední známá hodnota za rok 2022 (roční náklady na spotřebu elektřiny, zemního plynu a tepla).

Energetická koncepce města konstatuje, že připojení k elektřině mají všechny objekty v obci. Hlavním zdrojem energie na vytápění je zemní plyn. Rozvody centrálního zásobování teplem jsou v pronájmu (spol. SATEZA, a.s.). Ve městě je přítomna základní infrastruktura pro elektromobily. Do budoucna chce město položit také základy komunitní energetiky, včetně pomoci domácnostem a malým firmám.

Díky metodě EPC šetří město na úsporách za energie téměř 1,7 mil. Kč ročně.

V roce 2015 investoval Jeseník téměř 11 mil. Kč do sedmi městských objektů prostřednictvím metody EPC (Energy Performance Contracting). Tato metoda financování energetických úspor umožňuje realizaci projektů bez potřeby vlastního kapitálu, přičemž poskytovatel EPC garantuje dosažení úspor energie, v tomto případě na dobu 10 let. Organizace, které se pro EPC rozhodnou, pak využívají tyto úspory k financování projektu. Od dokončení v roce 2016 Jeseník každoročně šetří téměř 1,7 mil. Kč na nákladech za elektřinu, teplo a vodu. Projekt rovněž snížil emise CO₂ o 270 tun ročně.

Systém hospodaření s odpady je v Jeseníku systémově řízen, koordinován a administrován.

Město informuje o hospodaření s odpady na webových stránkách www.dotridmeto.cz. Nejnákladnější činností v odpadovém hospodářství je sběr a svoz směsných komunálních (zbytkových) odpadů. V roce 2023 dosáhly náklady 4 478 480,- Kč (408,- Kč/osobu). Rozbor směsných odpadů z černých popelnic

ukázal, že dvě třetiny odpadů skončily v černých popelnicích zbytečně. Celkové náklady na sběr a svoz odděleně sbíraných využitelných složek odpadů v roce 2023 činily 570,- Kč/osobu. Po započítání odměny ze systému EKO-KOM jsou náklady na osobu v průměru 315,- Kč. Náklady na zajištění sběru bioodpadů a provozu kompostárny v roce 2023 činily 1 346 778,- Kč (123,- Kč/osobu). Celkové náklady na zajištění čistoty veřejného prostranství a vysypávání odpadkových košů v roce 2023 činily 2 197 142,- Kč (200,- Kč/osobu). Náklady na likvidaci černých skládek v roce 2023 činily 100 148,- Kč (9,- Kč/osobu). Celkové náklady za sběr a svoz nebezpečných složek komunálních odpadů (včetně plateb za zneškodnění) v roce 2023 činily 211 754,- Kč (19,- Kč/osobu). Celkové náklady na provoz sběrných dvorů v roce 2023 činily 3 112 890,- Kč (283,- Kč/osobu). Celkové náklady na zajištění sběru a svozu objemných odpadů v roce 2023 činily 77 775,- Kč (7,- Kč/osobu).

Město informuje a učí občany, jak správně třídit odpady a tím snížit náklady za skládkování.

Odpadové hospodářství stojí město Jeseník přibližně 18 mil. Kč ročně, přičemž příjem z poplatků od občanů činí asi 7 mil. Kč ročně. Zbytek nákladů tedy musí doplácet město. V souvislosti s plánovaným zákazem skládkování po roce 2030 a rostoucími náklady za energie však hrozí, že občané budou muset za odpadové hospodářství platit více. Projekt Dotřídíme to! podporuje občany ve správném nakládání s odpady. Učí je například, že když budou více třídit odpady, pomohou tím nejen životnímu prostředí, ale také sobě, protože se tím sníží výdaje za skládkování. Potenciál ke zlepšení je v tomto smyslu velký. V rámci projektu proběhla

analýza, která zjistila, že dvě třetiny odpadu končí ve směsném odpadu zbytečně, protože by mohla být dále dotříděna. Oblast odpadového hospodářství ve vazbě na energetickou využitelnost je řešena i na regionální úrovni v rámci Sdružení měst s obcí Jesenicka.

Zdroj: Město Jeseník

OCHRANA PŘÍRODY, KRAJINY A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Oblast životního prostředí v Jeseníku je obyvateli hodnocena nejpozitivněji.

Nejlépe hodnocenou oblastí v rámci dotazníkového šetření jsou témata v rámci oblasti životního prostředí, s jehož kvalitou je spokojeno 91,3 % respondentů. Téměř všichni (96,3 %) uvedli, že se snaží být k životnímu prostředí šetrní např. třídí odpad, kompostují, snižují spotřebu energií či využívají méně automobilovou dopravu aj. Dle obyvatel je hladina hluku v okolí jejich bydliště přiměřená a ve městě je dostatek zeleně.

Přestože kvalita ovzduší v Jeseníku není vnímána negativně, nachází se ve městě lokality se zvýšenými hodnotami benzo(a)pyrenu v důsledku lokálních topenišť a dopravy.

Kvalita ovzduší je v Jeseníku vnímána pozitivně, přesto se však ve městě nacházejí lokality, které vykazují zvýšené hodnoty benzo(a)pyrenu zejména v důsledku lokálních topenišť obyvatel rodinných domů a zvýšené intenzity dopravy (např. v blízkosti škol při ranním dovozu dětí).

Město Jeseník poskytuje každoročně individuální dotace na podporu životního prostředí a udržitelného rozvoje.

V rámci dotační podpory město Jeseník poskytuje individuální dotace na aktivity podporující životní prostředí a udržitelný rozvoj. V minulých letech tak byly podpořeny aktivity jako je např. mapa zmizelého a současného Jesenicka, osvětová činnost a zázemí pro EVVO, podpora útulků pro zvířata a další. Pro rok 2024 bylo

na individuální dotace pro oblast životního prostředí a udržitelného rozvoje vyčleněná částka 100 tis. Kč.

V rámci území ORP Jeseník se nachází 25 maloplošně zvláště chráněných území, 1 velkoplošně chráněné území (CHKO Jeseníky), 16 evropsky významných lokalit a 1 ptačí oblast.

Celkem 61,8 % pozemků v Jeseníku je zastoupeno lesní půdou. ORP Jeseník zasahuje do několika chráněných lokalit, zejména chráněné krajinné oblasti Jeseníky v rámci pohoří Hrubý Jeseník, která je díky své rozloze 740 km² jednou z největších CHKO v ČR. Z důvodu ochrany evropsky významných společenstev a druhů v rámci soustavy Natura 2000 byla část území CHKO Jeseníky vyhlášena také jako ptačí oblast Jeseníky. Do soustavy evropsky významných lokalit spadají také Rychlebské hory – Sokolský hřbet a národní přírodní rezervace Rejvíz.

Stav environmentálního pilíře v rámci udržitelného rozvoje je v ORP Jeseník převážně kladný, nachází se v něm však i obce se záporným stavem tohoto pilíře.

Dle vyhodnocení územních podmínek pilířů pro udržitelný rozvoj v ORP Jeseník převládá díky kvalitnímu životnímu prostředí kladný stav environmentálního pilíře, který je společně se sociálním a ekonomickým pilířem základní komponentou udržitelného rozvoje. Environmentální pilíř se soustředí na ochranu životního prostředí a šetrné nakládání s přírodními zdroji, tedy s materiály (dřevo, kovy, fosilní paliva aj.), energiemi či jiné zdroje na nichž biologicky závisí

existence (voda, vzduch, slunce, půda). ORP Jeseník se vyznačuje vysokou mírou zalesnění, která je severně k hranicím s Polskem snižována. V rámci ORP Jeseník se však nacházejí i obce se záporným environmentálním pilířem, jimiž jsou Bernartice, Hradec-Nová Ves, Kobylá nad Vidnavkou a Velké Kunětice.

Podle adaptační strategie Olomouckého kraje se očekává do roku 2050 zvýšení průměrné teploty na Jesenícku o více než 1 °C.

Změna klimatu se v současnosti projevuje zejména suchem, zvyšujícími se teplotami a extrémními klimatickými jevy jako jsou např. povodně, přívalové srážky aj. Tyto projevy mají přímé dopady v zemědělství a lesnictví např. usychání smrkových porostů a rozvoj škodlivého hmyzu. Projevy klimatické změny však zasáhnou i další oblasti např. v sociální a zdravotní sféře v podobě dopadů vln veder na seniory, děti a nemocné a také v cestovním ruchu v podobě snižování konkurenceschopnosti zimních středisek. Podle Adaptační strategie Olomouckého kraje jsou očekávány zejména významné změny v průměrných charakteristikách teploty vzduchu a úhrnu srážek. Průměrná roční denní teplota v Jeseníku je 8,9 °C. Do roku 2030 dojde ke zvýšení průměrné teploty vzduchu zhruba o 0,3 °C a do roku 2050 pak o více než 1 °C. Nárůst bude postupně nejvíce zřetelný na podzim a v zimě. Do roku 2100 by mohla podle predikčních klimatických modelů (uvažujících emisní scénář RCP 8,5) teplota v zimě narůst až o 4,5 °C. Vlivem oteplování je nutné realizovat opatření nejen v rámci zdrojů pitné vody, ale také připravenosti krajiny na suchu v intravilánu a extravilánu. Neméně důležitá je také osvěta obyvatel.

Koeficient ekologické stability je v ORP Jeseník v porovnání s Olomouckým krajem a ČR nadprůměrný.

Ekologická stabilita území patří ke klíčovým principům environmentální udržitelnosti. V roce 2022 byla hodnota koeficientu ekologické stability v ORP Jeseník 3,02, což značí, že se jedná o přírodě blízkou krajinu s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem. V porovnání s Olomouckým krajem (1,03) a průměrem ČR (1,10) je hodnota koeficientu v ORP Jeseníku třikrát vyšší. Hodnoty za kraj a ČR značí, že se jedná vcelku o vyváženou krajinu, ve které jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami.

Území města Jeseník spadá pod povodí Odry, městem protéká řeka Bělá, která je páteřním tokem Jesenícka.

Městem Jeseník prochází dva významné vodní toky, jimiž je řeka Bělá a do ní ústící potok Staříč. Dále městem prochází Vrchovištní potok, Kalvodka, bezejmenný potok v prostoru bývalých kasáren a další drobné vodní toky.

Cena vodného a stočného je v Jeseníku v porovnání s dalšími okresy Olomouckého kraje nižší.

Vodohospodářská infrastruktura je na území Jeseníku spravována Vodovody a kanalizacemi Jesenícka a.s., v porovnání s dalšími okresy a průměrem Olomouckého kraje (122,0 Kč v roce 2024) je cena vodného a stočného v okrese Jeseník za m³ nižší (113,7 Kč v roce 2024). Co se týče kvality vody na Jesenícku a její tvrdosti, voda je zde měkká, s výjimkou obce Lipová-lázně, kde je voda středně tvrdá.

ROZVOJ MĚSTA, IMAGE A CESTOVNÍ RUCH

CHYTRÉ MĚSTO, SPOLUPRÁCE A ROZVOJ

Největší podíl rozpočtu města tvoří výdaje do oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje.

Od roku 2020 tvoří největší podíl na výdajích města výdaje zejména do oblasti bydlení, komunálních služeb, územního rozvoje (39,6 % v roce 2024), veřejné správy (18,2 % v roce 2024), školství a sociálních věcí (15,7 % v roce 2024). Významná podíl má však také oblast dopravy (9,8 % v roce 2024) a životního prostředí (5,9 % v roce 2024).

V letech 2021–2023 měl Jeseník záporné průměrné saldo rozpočtu, pro roky 2024–2027 se předpokládá průměrné saldo také v záporných hodnotách.

Průměrné saldo rozpočtu města v letech 2021–2023 činilo -11,9 mil. Kč. Předpokládané saldo ve výši -363,4 mil. Kč pro rok 2024 bude financováno částečně prostřednictvím úvěrů ve výši 245,0 mil. Kč a ze zůstatku hospodaření města v minulých letech na běžných účtech (k 31. 12. 2023 zůstatek ve výši 132,5 mil. Kč). Vyšší záporné saldo rozpočtu pro rok 2024 je ovlivněno financováním významnějších investičních akcí.

Jeseník bude v následujících letech financovat významné investiční akce, zejména se bude jednat o rekonstrukce a revitalizace budov.

V roce 2024 město Jeseník předpokládá čerpání úvěrů v celkové výši 245,0 mil. Kč zejména na financování plánovaných investičních záměrů města v letech 2024–2026. K významnějším investičním záměrům v roce 2024 patří například úpravy dispozic a rekonstrukce budovy (IPOS) Karla Čapka 1147/10 v Jeseníku (154,0 mil. Kč),

vybudování chodníku do lázní Jeseník (32,8 mil. Kč), revitalizace školního objektu ul. Kalvodova pro ZŠ (43,1 mil. Kč) anebo revitalizace budovy č.p. 718/6 ul. Dukelská pro zřízení dětské skupiny. V rámci zásobníku města pro roky 2025–2027 se řadí k významnějším investičním akcím například dostupné družstevní bydlení (140 mil. Kč, z toho 40 mil. Kč dotace MMR ČR) a revitalizace sídliště Pod Chlumem (130 mil. Kč, z toho 80 mil. Kč dotace z IROP).

V následujících letech se nepočítá s kladným provozním saldem, které by město mohlo využít pro případné financování dalších investičních akcí.

Město Jeseník mělo v letech 2021–2023 provozní saldo v průměrné roční výši 29,4 mil. Kč. Pro rok 2024 však počítá se schodkem ve výši 363,4 mil. Kč, který ovlivňuje průměrnou výši provozního salda na roky 2024–2027 a to na -12,0 mil. Kč (reálně bude záporné saldo o něco nižší). Schodek rozpočtu bude financován hospodářským zůstatkem na běžném účtu z minulých let. Dle střednědobého výhledu rozpočtu města pro roky 2025–2027 bude předpokládané provozní saldo v průměru ve výši -1,9 mil. Kč. Od této částky je nutné odečíst výše splátek úvěrů, které se pohybují pro roky 2025–2027 v průměrné výši 9,1 mil. Kč ročně. Celkové roční provozní saldo by pak činilo přibližně -31,4 mil. Kč až 18,0 mil. Kč, podle daných let.

Agendu strategického rozvoje zajišťuje samostatné oddělení městského úřadu.

Agendu strategického rozvoje města obstarává (společně s vedením města a v opoře o Komisi pro rozvoj města a komunitní plánování)

dlouhodobě Oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu, které má aktuálně 7 zaměstnanců a zahrnuje mj. dílčí agendy informačního centra, dotací a cestovního ruchu. Externě město spolupracuje také s městským architektem. Snaha o participativní přístup k plánování a přípravě projektů se děje ve spolupráci s vedením města a pracovníky pověřenými komunikací (oddělení organizační), případně dalšími tematicky zaměřenými odbory a odděleními úřadu.

Díky skvělému internetovému pokrytí je město Jeseník ideálním místem pro práci na dálku.

Podle Mapy internetu je v Jeseníku velmi dobré pokrytí vysokorychlostním internetem. Nejlépe je na tom samotné centrum města a přilehlé části, v oblasti Pod Bukovickým vrchem je pokrytí o něco horší. Skvělá dostupnost internetu činí z Jeseníku ideální místo pro zaměstnance pracující na dálku, kteří tak mohou skloubit práci s životem v přírodě mimo rušná města.

Město klade důraz na komunikaci a participaci, je třeba dbát rovněž na výsledky a zpětnou vazbu.

Občané Jeseníku (včetně vybraných skupin, jako jsou senioři, rodiny s dětmi, školáci, spolky apod.) jsou do přípravy a tvorby klíčových koncepcí a vybraných projektů průběžně zapojováni, intenzivní je také komunikace těchto aktivit. Navenek se jeví, že participace probíhá až příliš často, což může mít za následek jednak minimálně nasycení nebo přehlacení výzvami k zapojení, současně to také může vyvolávat u občanů pocit, že nedostávají odpovědi nebo zpětnou vazbu na své podněty.

V Jeseníku mohou obyvatelé využívat aplikaci Úřad v mobilu.

Město Jeseník nabízí službu "Úřad v mobilu", která umožňuje občanům mít přehled o aktuálních informacích týkajících se dění ve městě přímo ve svém mobilním telefonu. Prostřednictvím této aplikace mohou obyvatelé snadno získat informace o událostech, opravách a dalších důležitých oznámeních. Aplikace také poskytuje možnosti podávat podněty a sledovat jejich řešení. Služba je dostupná zdarma.

Participativní plánování a rozvoj zaštiťuje značka Náš Jeseník.

Tvorba strategického plánu, příprava a realizace projektů se opírají o stmelující značku Náš Jeseník, kterou představuje zejména web nasjesenik.cz. Značka sice není plnohodnotná (nemá vizuální ztvárnění), webové stránky ale komplexně informují o strategickém plánu, jednotlivých projektech i dílčích důležitých agendách nebo dokumentech, jako je Plán udržitelné mobility a rodinná politika (Pro rodinu) včetně pravidelně aktualizovaného obsahu.

Město je součástí Sdružení měst a obcí Jesenicka, je aktivní i na regionální a národní úrovni.

Důležitou platformou spolupráce v území představuje Sdružení měst a obcí Jesenicka (kterému aktuálně předsedá starostka Jeseníku). Na platformě řeší projekty s přesahem do území nebo ve společném zájmu. Město nebo další místní aktéři je v posledních letech aktivní i na regionální nebo národní úrovni, kdy o sobě nechává slyšet s tématy, které jej (i území trápí), jakými jsou například dostupnost nebo zaměstnanost a podnikání.

IMAGE, KOMUNIKACE A PARTICIPACE

Město je otevřené v komunikaci.

Spokojenost s aktivní a otevřenou komunikací města vyjádřila v dotazníkovém šetření necelá polovina respondentů (48,4 %), přes 28 % respondentů ovšem téma nedokáže posoudit, a nespokojených je tak jen 23,5 % respondentů. Ze strukturovaných rozhovorů vyplývá spokojenost s komunikací města, zejména paní starostky. Oceňované jsou také nástroje otevřené komunikace v podobě mobilní aplikace Hlášení rozhlasu. Primárními a funkčními kanály komunikace jsou web města a sociální sítě (zejména Facebook, případně Instagram spravovaný mladými) a měsíčník Naše město.

Komunikační strategie úřadu popisuje procesy, chybí v ní ale dlouhodobá ambice a cíle.

Město disponuje vnitřní komunikační strategií, která popisuje agendy a základní pravidla komunikace úřadu. Zahrnuje také mnoho doporučení. Její součástí ovšem není nastavení ambice a cílů, kterých chce město dosáhnout, stejně jako témat, která by město mělo nebo chtělo komunikovat, ani cílových skupin, které město chce oslovit.

Komunikaci rozvojových aktivit a projektů zastřešuje značka Náš Jeseník.

Pod značkou Náš Jeseník město komunikuje rozvojové aktivity a projekty, včetně strategického plánu, plánu udržitelné mobility nebo rodinné politiky. Značka jako taková nemá vizuální ztvárnění, výchozím nástrojem je web nasjesenik.cz, kde je přehledně

zpracovaná agenda. Web, který při svém spuštění posloužil svému účelu, je ve správě externího subjektu a vzhledem k omezením z toho plynoucím není praktickým a funkčním nástrojem pro další rozvoj.

Identita a vizuální identita by pomohla sjednotit komunikaci města k občanům i navenek.

Vytvoření identity města – popisu toho, kým město je, na jakých hodnotách stojí a kým chce být do budoucna – a zpracování nové vizuální identity, by sjednotilo komunikaci města ke svým občanům i navenek. Identita by umožnila mluvit o Jeseníku stejnými nebo podobnými slovy, posilovat sounáležitost s obyvateli města a nastavit komunikaci navenek k vybraným cílovým skupinám. Zároveň by mohla posloužit jako zadání pro vytvoření vizuální identity. Původní vizuální identita z roku 2004 je nedopracovaná, město s ní není ztotožněno a v aplikacích dochází k vytváření různých odvozených mutací, bez jasně daných pravidel.

Participace je v Jeseníku samozřejmostí.

Komunikovat, diskutovat a sbírat podněty a zpětnou vazbu je v Jeseníku samozřejmostí. Různé participativní aktivity provázely v poslední době například tvorbu nového plánu udržitelné mobility, koncepce cestovního ruchu nebo téma rodinné politiky. Otevřená diskuse je také běžná v zapojování vybraných cílových skupin (rada studentů, rada seniorů, podnikatelé apod.). Funguje také participativní rozpočet pod značkou Tvoříme Jeseník. Výzvou může být systematická projektová participace při přípravě vybraných

strategických projektů. Participačních aktivit město realizuje tolik, že může docházet až k přesycení a neopětované zpětné vazbě na získané podněty, z čehož mohou mít lidé pocit, že s jejich podněty město nijak nenakládá.

Požadavky na komunikaci a participaci si říkají o zvážení navýšení kapacit.

Město je v agendě komunikace a participace na hraně svých kapacit. Existuje intenzivní poptávka na kontinuální, plánovanou a atraktivní komunikaci a participaci, což je náročné na čas a rozpočet a vyžaduje kontinuální vzdělávání i praxi. Kapacity zaměstnanců jsou však omezené, zajišťuje je tisková mluvčí na DPČ a pracovník vztahů k veřejnosti na IČO, v dílčí součinnosti s dalšími zaměstnanci (např. šéfredaktorem měsíčníku).

Zdroj: Město Jeseník

CESTOVNÍ RUCH

Jeseník je vstupní bránou turisticky velmi atraktivní oblasti.

Město Jeseník ležící na pomezí Hrubého Jeseníku, Rychlebských hor a Zlatohorské vrchoviny je centrem turisticky velmi atraktivní oblasti, nabízející řadu aktivit a cílů cestovního ruchu nejen pro zimní, ale i letní turistiku a volnočasové aktivity. Hlavním lákadlem pro návštěvu Jesenicka jsou četné přírodní atraktivity a turistické cíle v okolních horách, například národní přírodní rezervace Šerák-Keprník, přírodní rezervace Rejvíz, jeskyně Na Špičáku a Na Pomezí či lázně Jeseník a Dolní Lipová. Město samotné i celé Jesenicko nabízí turistům i řadu kulturněhistorických cílů.

Cestovní ruch je významným odvětvím města i regionu.

Cestovní ruch patří mezi hybné síly podnikatelských aktivit a dlouhodobě významným odvětvím na Jesenicku i v samotném městě. Český statistický úřad uvádí za rok 2023 v Jeseníku 138 podniků se zjištěnou aktivitou v kategorii Ubytování, stravování a pohostinství, a dalších 42 podniků se zjištěnou aktivitou v kategorii Kulturní, zábavní a rekreační činnost. Z dopadové analýzy provedené v rámci připravované Strategie rozvoje cestovního ruchu ve městě Jeseník 2025–2030 vyplývá, že v roce 2023 přibližně 90 tisíc návštěvníků města realizovalo celkem asi 350 000 návštěvodnů (dny pobytu přespávajících turistů i jednodenních výletníků), výdaje návštěvníků města dosahovaly cca 400 až 500 mil. Kč.

Nabídka ubytovacích kapacit v Jeseníku je dostatečná.

Jak vyplývá z údajů ČSÚ, město disponuje četnými ubytovacími kapacitami (celkem 25) v poměrně širokém kvalitativním rozpětí –

kromě penzionů (14) a turistické ubytovny je možné se ubytovat rovněž v tří (4) a čtyřhvězdičkových hotelech (3). Velkou nabídku ubytovacích kapacit nabízí také širší okolí města, v obvodu ORP Jeseník se nachází 167 hromadných ubytovacích zařízení (téměř třetina všech ubytovacích zařízení Olomouckého kraje).

Priessnitzovy léčebné lázně jsou vlajkovou lodí cestovního ruchu v Jeseníku.

Nejvýznamnějším subjektem cestovního ruchu v Jeseníku jsou Priessnitzovy léčebné lázně, a. s., jež na principu hydroterapie začal jejich zakladatel Vincenz Priessnitz budovat počátkem 20. let 19. století. Priessnitzovy lázně se tak staly vůbec prvním vodoléčebným ústavem světa. Dnes se v areálu lázní na vrchu Gräfenberk nachází 11 lázeňských domů, včetně čtyřhvězdičkového sanatoria Priessnitz, a množství dalších budov, které jsou spjaty s provozem lázní. Všechny byly v posledních 20 letech zrekonstruovány a nabízejí svým návštěvníkům vysoký standard ubytování a služeb. Fenomémem lázní je pohyb v přírodě, a kromě tradiční vodoléčby také využití přírodního léčebného zdroje – čistého horského klimatu. Lázně se specializují na komplexní rehabilitace, léčbu onemocnění dýchacích cest, štítné žlázy, kožních problémů a psychiatrických diagnóz. V roce 2023 disponovala společnost 750 lůžky v 414 pokojích. Během roku 2023 do lázní přijelo 14 516 klientů, což bylo sice o 469 méně než v roce 2022, avšak prodloužila se průměrná délka pobytu z 13,1 v roce 2022 na 13,7 dne v roce 2023. Větší část návštěvníků (58 %) tvořili samoplátci. Lázně

však stále nedohrnaly propad návštěvnosti způsobený covidovou pandemií (v roce 2019 činila návštěvnost lázní 17 479 osob).

Město chystá novou strategii cestovního ruchu.

Město v současnosti dokončuje přípravu Strategie rozvoje cestovního ruchu ve městě Jeseník 2025–2030, která kromě zevrubné analytické části navrhne hlavní priority pro další rozvoj jednoho z nejdůležitějších ekonomických odvětví města. Analytická část shledává mj. nezbytnost zlepšit koordinaci nabídky a spolupráci aktérů cestovního ruchu, propagaci a také komunikaci vůči návštěvníkům i obyvatelům města.

Délka pobytu návštěvníků Jeseníku je dlouhodobě stabilní, významně je ovlivňována pobytem lázeňských hostů.

Návštěvníci Jeseníku tráví ve městě více než dvojnásobek času ve srovnání s průměrem Olomouckého kraje – průměrný počet přenocování byl v posledních letech 2022–2023 celkem 7,4 noci, zatímco v Olomouckém kraji činila tato hodnota 3,0 noci. Délku pobytu však ovlivňují zejména lázeňští hosté, jejichž průměrná délka pobytu v roce 2023 činila 13,1 noci, zatímco v případě ostatních ubytovacích zařízení se jednalo o 3,7 noci. Dlouhodobě je délka pobytu návštěvníků stabilní s mírnými výkyvy. Do budoucna je možné očekávat snižování délky pobytu vzhledem k aktuálním trendům v ČR, kdy jsou upřednostňovány kratší a častější dovolené. Dalším možným faktorem může do budoucna být také omezování výdajů ve zdravotnictví i ve vztahu k hrazeným pobytům lázeňských hostů, což může taktéž vést ke snížení délky jejich pobytů.

Chybí provázaný systém cyklostezek a nabídka pro případ špatného počasí, pro zimní cestovní ruch jsou rizikem dopady klimatické změny.

V okolí města se nachází kvalitní infrastruktura pro outdoorové sportovní aktivity (pěší turistika, cykloturistika, běžecké a sjezdové lyžování). Kromě lyžařských areálů jsou hojně navštěvovány také cyklotraily Rychlebské stezky. V samotném městě však chybí provázaný systém cyklostezek a jeho návaznost na okolí. Chybí rovněž širší nabídka atraktivit a cílů pro případ špatného počasí, zejména pro rodiny s dětmi. Nepříznivý vliv na cestovní ruch, zejména v zimním období mohou mít dopady klimatické změny. V posledních letech nepanovaly zcela dobré podmínky pro zimní sporty. Do budoucna lze očekávat, že tento trend bude pokračovat a klimatická změna tak představuje vážnou hrozbu pro zimní cestovní ruch. Naopak je zde však příležitost pro prodloužení jarní, letní a podzimní sezóny.

Významnou atrakcí Jeseníku jsou vodní prameny.

Fenoménem Jeseníku a jeho nejbližšího okolí je několik desítek pramenů – budování prameníků započalo na Gräfenberku od roku 1839, později byly stavěny i na svazích protějšího vrchu Zlatý chlum. Společně s prameníky obohatily lesní krajinu v okolí Jeseníku a jesenických lázní také odpočívadla, vyhlídky, pomníky a další drobné objekty. Dnes jsou prameny propojeny řadou turistických a naučných stezek. Seznam pramenů a dalších s nimi spojených zajímavých míst a objektů naleznou zájemci na webu www.jesenickeprameny.cz. Péče o prameny ze strany dobrovolníků i města je významnou součástí komunitního života.

Ve městě se nachází 18 kulturních památek, město dbá na jejich údržbu.

Na území města se nachází celkem 18 kulturních památek – kromě pozdně středověké vodní tvrze, renesanční budovy radnice, barokní budovy tzv. Katovny a dvou církevních staveb jde zejména o památníky a objekty spojené s prameny a lázeňstvím. Většina z nich je zrekonstruována, v roce 2024 plánuje město obnovu Alžbětina pramene a Pomníku porozumění. Kulturní památky na Jesenicku i v samotném Jeseníku lze prozatím řadit do kategorie „neobjevené“.

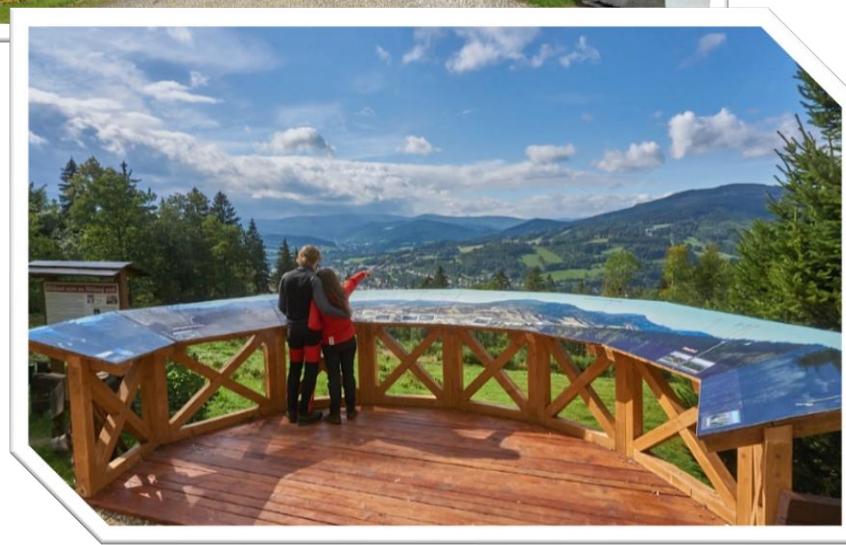
Žádný z turistických cílů na území města nepatří mezi 10 nejnavštěvovanějších cílů Olomouckého kraje.

Z nejbližších atraktivit patří do TOP10 Olomouckého kraje jen Naučná stezka Rejvíz s 55 tisíci návštěvníků v roce 2022. Nejnavštěvovanějším ze sledovaných turistických cílů města Jeseník v databázi CzechTourism je Vlastivědné muzeum Jesenicka (19,5 tisíce návštěvníků v roce 2022). Nevyužitým potenciálem je Muzeum V. Priessnitze, které v témže roce navštívilo 600 návštěvníků.

Celodenní jízdenka pro oblast Jeseníky napomáhá udržitelnému cestování.

Udržitelnému turistickému ruchu napomáhá jednodenní jízdenka pro oblast JESENÍKY, kterou může jednotlivec nebo skupina až 5 osob využít v letní sezóně ve všedních dnech i o víkendech. Jízdenka za zvýhodněnou cenu lze použít k přepravě u dopravců v autobusové i železniční dopravě působící v Jeseníkách na území

Olomouckého i Moravskoslezského kraje. Skupinová jízdenka až pro 5 osob by se mohla stát vhodnou alternativou pro využití osobního automobilu.

Zdroj: Město Jeseník

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Spokojenost obyvatel s životem v Jeseníku• Komunitní život, silné sousedské vazby, město není anonymní• Aktivní spolky• Externí spolupráce s městským architektem• Dostatečná kapacita MŠ a ZŠ• Montessori vzdělávání• Kvalita životního prostředí• Existence pozice energetika na městském úřadě• Dostupnost služeb ve městě v docházkové vzdálenosti – vysoký podíl pěších a cyklistů (udržitelná mobilita)• Turisticky atraktivní region• Priessnitzovy léčebné lázně• Senior taxi• Realizace a implementace rozvojových koncepcí• Participace obyvatel do rozvojových aktivit• Podpora patriotismu speciálními programy ve školách a školách• Relativně vysoká míra podnikatelské aktivity	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů• Nárůst počtu osob bez domova a drogově závislých• Nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a jejich stěhování do jiných měst• Časově náročné dopravní napojení na větší města• Nedostatek parkovacích kapacit (převážně v obytné sídlištní zástavbě)• Chybějící ucelené bezpečné trasy pro cyklisty a pěší• Lokálně zvýšené hodnoty benzo(a)pyrenu v ovzduší• Dopady kůrovcové kalamity na lesy v podhůří Jeseníků• Nedostatek atraktivních pracovních příležitostí s přidanou hodnotou zejména pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele• Nespokojenost s finančním ohodnocením pracovních míst• Absence marketingové strategie a identity města• Malý bytový fond ve vlastnictví města• Nedostupnost některých SŠ oborů• Vyšší míra vzdělávací neúspěšnosti na základních školách• Dlouhodobá nezaměstnanost• Vyšší míra sociálního vyloučení• Převládá podnikatelská aktivita s nižší přidanou hodnotou

PŘÍLEŽITOSTI

- Potenciál v cestovním ruchu – významné turistické cíle
- Image regionu a podpora lokálního patriotismu
- Revitalizace brownfieldů a jejich využití pro bydlení, podnikání
- Rozvoj služeb cestovního ruchu
- Realizace projektu Inovačního HUBu
- Dotační příležitosti na podporu projektů pro rozvoj území
- Spolupráce s Olomouckým krajem na restartu Jesenicka a Šumperska
- Poloha města v blízkosti hranice s Polskem – potenciál dalšího rozvoje spolupráce v oblasti turismu či zaměstnanosti
- Rozvoj meziobecní spolupráce v regionu
- Podpora podnikavosti již na školách a podpora začínajících podnikatelů
- Rozvoj podnikání s vyšší přidanou hodnotou
- Spolupráce s podnikateli v území
- Propagace podpory podnikání poskytované městem a krajem
- Vzdělávací a rekvalifikační kurzy pro dospělé
- Revitalizace a kultivace veřejných prostor, zahušťování městské výstavby

HROZBY

- Úbytek mladých obyvatel
- Trend stárnutí obyvatelstva
- Snižování příjmů města související s úbytkem obyvatel
- Negativní dopady cestovního ruchu na okolní krajinu
- Změna klimatu a nárůst teplot ohrožující zimní cestovní ruch
- Nepřípravenost projektových záměrů na nové programové období
- Narušení kontinuálního rozvoje města se změnami politického vedení
- Pokračující trend nárůstu automobilizace
- Nedostatek lékařů – specialistů
- Nižší počet nemocničních lůžek
- Živelné pohromy a vnější události (např. jako kůrovcová kalamita, pandemie COVID-19 aj.)

SEZNAM ZKRATEK

AI	umělá inteligence (<i>artificial intelligence</i>)	MKZ	městské kulturní zařízení
ČR	Česká republika	MŠ	mateřská škola
ČSÚ	Český statistický úřad	ORP	obec s rozšířenou působností
DPČ	dohoda o pracovní činnosti	OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
DPP	dohoda o provedení práce	PUMM	Plán udržitelné městské mobility
EPC	financování energeticky úsporných opatření z budoucích úspor (<i>Energy Performance Contracting</i>)	RCP	Reprezentativní směry vývoje koncentrací (<i>Representative Concentration Pathways</i>)
EU	Evropská unie	SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
EVVO	enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta	SŠ	střední škola
FK	fotbalový klub	SVČ	středisko volného času
GWl	Global Wellness Institute	UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu (<i>United Nations World Tourism Organization</i>)
HDP	hrubý domácí produkt	VŠ	vysoká škola
CHKO	chráněná krajinná oblast	ZŠ	základní škola
ICOK	Inovační centrum Olomouckého kraje	ZUŠ	základní umělecká škola
IČO	identifikační číslo osoby		
IDSOK	Integrovaný systém Olomouckého kraje		
IT	informační technologie		

SEZNAM ZDROJŮ

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Národní databáze brownfieldů. 2024. <https://brownfieldy-dotace.czechinvest.org/Aplikace/bf-public-x.nsf/bfs.xsp>

Agentura pro sociální začleňování.

Index sociálního vyloučení. 2022. https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucenii/

Agentura pro sociální začleňování.

Situační analýza Jesenicka: Analýza sociálního vyloučení na území vybraných obcí regionu. 2019. https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SA_Jesenicko.pdf

Atlas školství.

Střední školy v okrese Jeseník. 2024. <https://www.atlaskolstvi.cz/stredni-skoly?district=jesenik>

CzechTourism.

Poplatky z pobytu 2020-2023. 2023 <https://tourdata.cz/data/poplatky-z-pobytu-2020-2023/>

CzechTourism.

Výběr místních poplatků z pobytu 2016–2022. 2023 <https://tourdata.cz/data/vyber-mistnich-poplatku/>

Český statistický úřad.

Sčítání lidu, domů a bytů. 2021. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky#katalog=33475>

Český statistický úřad.

Veřejná databáze. 2024. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky>

Jesenická poliklinika.

O nás. 2024. <http://www.jesenickapoliklinika.cz/>

Jesenické prameny.

<https://www.jesenickeprameny.cz/#13/17.18/50.24/>

Město Jeseník.

Strategický plán rozvoje města Jeseník 2019-2024. 2018. <https://jesenik.cz/cz/mesto-a-mestsky-urad/357-strategicky-plan-rozvoje-mesta.html>

Město Jeseník.

Akční plán rozvoje města. 2024. <https://jesenik.cz/storage/user-1182/module-1761/ap-2024-17026313660phpibvh8g.pdf>

Město Jeseník.

Koncepce bydlení města Jeseník. 2017.

Město Jeseník.

Koncepce rodinné politiky pro všechny generace města Jeseník na období 2022 až 2026. 2022.

<https://jesenik.cz/storage/user-1179/module-1761/koncepcerodinne-politiky-2022-2026-16667781100phpzybjxg.pdf>

Město Jeseník.

Oficiální webové stránky města Jeseník. 2024. <https://jesenik.cz/cz/>

Město Jeseník.

On-line dotazníkové šetření obyvatel v rámci přípravy Strategického plánu rozvoje města Jeseník na období 2025-2031. 2024.

Město Jeseník.

Plán udržitelné městské mobility města Jeseník. 2022 https://jesenik.cz/cz/mesto-a-mestsky-urad/strategie-dokumenty-r358_3387/632-plan-udrzitelne-mestske-mobility.html

Město Jeseník.

Programové prohlášení Rady města Jeseník pro volební období 2022–2026. 2022. <https://jesenik.cz/storage/user->

[1182/module-1761/programove_prohlaseni_rady-16959817400phpzaleka.pdf](https://www.jesenik.cz/storage/user-1179/module-1761/programove_prohlaseni_rady-16959817400phpzaleka.pdf)

Město Jeseník. Provozování Senior taxi. 2024.
https://jesenik.cz/storage//PR/00_SENIOR%20TAXI%20-%20web%2001-01-2024%20-%201.pdf

Město Jeseník. Strategie rozvoje cestovního ruchu ve městě Jeseník 2025–2030. Analytická část. 2024.

Město Jeseník. Strategie školství města Jeseník 2025+. 2020.
https://jesenik.cz/storage/user-1179/module-1761/strategie_vzdelavani_jesenik-16366256170phpgxyull.pdf

Město Jeseník. Strukturované rozhovory s osobnostmi realizované v rámci přípravy Strategického plánu rozvoje města Jeseník na období 2025-2031. 2024.

Město Jeseník. Územně analytické podklady obcí SO ORP Jeseník. 5. úplná aktualizace. 2020. <https://jesenik.cz/storage/user-1180/module-1761/rozbor-udrzitelneho-rozvoje-uzemi-2020-16504428930phpocpbrk.pdf>

Město Jeseník. Výstupy z fokusních skupin realizovaných v rámci přípravy Strategického plánu rozvoje města Jeseník. 2024.

Město Jeseník. Webové stránky Náš Jeseník. 2024.
<https://www.nasjesenik.cz/>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Případová studie Jesenicka. 2020. <https://mmr.gov.cz/getmedia/e4459dd3-b9a3-4968-9842-5a96c85b7a7e/Pripadova-studie-Jesenicka.pdf.aspx?ext=.pdf>

Národní síť zdravých měst. Mozaika: Metodiky a indikátory udržitelného rozvoje. Koeficient ekologické stability. 2024.
<https://mozaika-ur.cz/cz/indikatory/koeficient-ekologicke-stability-kes>

Olomoucký kraj. Adaptační strategie Olomouckého kraje 2023-2030.
https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/adaptacni-strategie-olomouckeho-kraje-na-dopady-zmeny-klimatu_1.pdf

Olomoucký kraj. Plán dopravní obslužnosti území Olomouckého kraje, platný od roku 2019. 2019. <https://www.idsok.cz/dokumenty-ke-stazeni/20240416-plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-olomouckeho-kraje-2019/>

PAQ Research. Mapa vzdělávání. 2023.
<https://www.mapavzdelavani.cz/vzdelavaci-vysledky>

Priessnitzovy léčebné lázně a.s. O nás. 2024.
<https://www.priessnitz.cz/cz/o-laznich/>

Priessnitzovy léčebné lázně a.s. Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně za rok 2023. 2024.
<https://www.priessnitz.cz/storage/user-250/module-349/vyrocnizprava-pll-a-s-za-rok-2023-1715860444221.pdf>

PŘÍLOHY

- Příloha 1 Seznam hlavních zjištění
- Příloha 2 Seznam oslovených osobností pro strukturované rozhovory
- Příloha 3 Seznam členů fokusních skupin

Příloha 1 Seznam hlavních zjištění

Obyvatelstvo

- Počet obyvatel žijících v Jeseníku každoročně klesá, důvodem je jak stěhování, tak přirozený úbytek obyvatel.
- Obyvatelstvo Jeseníku stárne, průměrný věk se od roku 2013 zvýšil o tři roky na 46 let.
- V Jeseníku žijí obyvatelé zejména české a moravské národnosti, z jiných států převládá slovenská a německá národnost.
- Většina obyvatel Jeseníku má nejvyšší dokončené středoškolské vzdělání, podíl vysokoškolsky vzdělaných se v posledních letech zvýšil a blíží se celokrajskému průměru.
- S životem v Jeseníku je dle dotazníkového šetření většina obyvatel celkově spokojena.

Bydlení, veřejný prostor a bezpečnost

- Nedostatek atraktivního, dostupného bydlení a ploch pro výstavu rodinných domů je pro město zásadním tématem pro udržení a lákání obyvatel.
- Důvodem nestatečné nabídky bydlení i přes klesající počet obyvatel je souhra několika faktorů, například nižší počet osob na bytovou jednotku, růst nároků na kvalitu bydlení a rekreační bydlení.
- Bytový fond města Jeseník činí pouze 2 % z celkového počtu obydlených domů ve městě, jeho možnosti jakožto aktéra bytové politiky jsou velmi omezené.
- Většina obyvatel je spokojena se vzhledem a čistotou veřejných prostor ve městě, častým negativním dopadem

na veřejný prostor a pocit bezpečí v centru města je zmiňovaná koncentrace osob bez domova a uživatelů drog.

- Město vyhlásilo architektonickou soutěž na revitalizaci Smetanových sadů.
- Město se ve veřejném prostoru zaměřuje také na revitalizaci dětských hřišť na základě zpracované Koncepční studie a revize dětských hřišť.
- V Jeseníku jsou oficiálně evidovány celkem 4 brownfieldy, ve městě se však nachází i jiné budovy, které jsou ve špatném stavu.
- Většina obyvatel se dle dotazníkového šetření v Jeseníku cítí bezpečně, nesouhlas vyjádřila přibližně třetina. Nejčastěji obyvatele trápí výskyt osob bez domova a uživatelů drog sdružujících se v blízkosti obchodů, parku či na náměstí.
- Počet evidovaných trestných činů ve městě Jeseník v posledních letech mírně stoupl, většinou se jedná o přestupky.

Trh práce a vzdělávání

- Míra nezaměstnanosti v Jeseníku je na nízké úrovni, problémem je zejména nezaměstnanost osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání.
- K významným zaměstnavatelům patří město Jeseník, Jesenická nemocnice a Priessnitzovy léčebné lázně.
- Občané nejsou spokojeni s nabídkou pracovních příležitostí v Jeseníku.

- V Olomouckém kraji je dlouhodobě podprůměrná hrubá mzda v důsledku struktury regionální ekonomiky a produktivity práce, což přispívá k úbytku obyvatelstva v Jeseníku v produktivním věku.
- Vzdělávání je pro město Jeseník prioritní oblastí.
- ORP Jeseník se na základních školách potýká s problémem vyšší vzdělávací neúspěšnosti.
- Ve městě je dostačující kapacita mateřského, základního i zájmové vzdělávání, v budoucnu se očekává pokles počtu žáků.
- V Jeseníku funguje Montessori vzdělávání, o tento vzdělávací program je zájem i u obyvatel z okolních obcí.
- Na středních školách je pozitivně hodnoceno zapojování studentů do rozvoje města, problematická je nedostupnost některých oborů.
- Většina respondentů dotazníku hodnotí kvalitu a nabídku vzdělávací infrastruktury v Jeseníku jako uspokojivou.

Podnikavost a podnikání

- Počet podnikatelských subjektů v Jeseníku dlouhodobě stagnuje.
- Jeseník je městem živnostníků.
- Většina obyvatel města nikdy nepodnikala, potenciál tu však je.
- K největším bariérám podnikání patří malá kupní síla obyvatel, kvalita pracovní síly a geografická poloha Jeseníku.
- První aktivní kroky k podpoře podnikavosti a podnikání se dějí, další jsou v plánu, ucelená nabídka konkrétních programů a nástrojů však chybí.
- Jeseník podporuje podnikání v Akčním plánu pro rok 2024.

- Olomoucký kraj může být skrze své Inovační centrum výraznějším partnerem v podpoře podnikání a podnikavosti.

Sport a sportovní infrastruktura

- Většina obyvatel je spokojena s možnostmi sportovního vyžití ve městě. Ve městě působí dvě desítky sportovních oddílů a klubů.
- Obyvatelům města slouží moderní sportovní infrastruktura.
- Pro zimní sporty je ve městě možné využívat skibus, pro letní cyklistické vyjíždky cyklobus.

Kultura a komunitní život

- S kulturní nabídkou je spokojena většina obyvatel, rozšířit by se ale měla nabídka pro mladé.
- Město má dostatečné zázemí pro konání kulturních akcí.
- V Jeseníku je široká nabídka uměleckého zájmového vzdělávání.
- Město věnovalo v rámci dotací na kulturu, vzdělávání a volnočasové aktivity v roce 2024 celkem 1,4 mil. Kč.
- Město zatím nemá zpracovanou koncepci kultury.
- Jeseník je dějištěm řady kulturních akcí.
- Portál jesinfo.cz soustřeďuje avíza sportovních, kulturních a společenských akcí, je třeba dořešit jeho provoz.
- V Jeseníku je spolkový a komunitní život na vzestupu.
- Ve městě chybí komunitní prostory pro setkávání a aktivity mladých lidí.

Zdravotní a sociální péče

- Mezi významné poskytovatele zdravotní péče v Jeseníku patří Nemocnice AGEL Jeseník, Jesenická poliklinika a Priessnitzovy léčebné lázně.

- V Jeseníku je nižší počet nemocničních lůžek ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Občané by chtěli navýšit investice do zdravotnictví.
- Město Jeseník si uvědomuje nedostatky v oblasti zdravotnictví a je připraveno je řešit.
- Respondenti dotazníku jsou s nabídkou sociálních služeb v Jeseníku spíše spokojeni.
- V Jeseníku funguje řada organizací poskytujících sociální péči, k nejvýznamnějším patří Centrum sociálních služeb a Domov Sněženka.
- Míra sociálního vyloučení na Jesenicku klesá, stále je však jedna z nejvyšších v Olomouckém kraji.
- V Jeseníku mohou obyvatelé nad 73 let využívat služby senior taxi.

Dopravní infrastruktura a udržitelná mobilita

- Problém se špatnou dopravní dostupností přetrvává.
- Jeseník nemá napojení na dálniční síť.
- Jesenicko má v rámci kraje nejméně rozbitých silnic.
- Na Jesenicku vlastní auto méně obyvatel než ve zbytku kraje a ČR.
- Jesenicko leží mimo tranzitní železniční koridory, chybí elektrifikace, vlaky jezdí pomalu.
- Plán dopravní obslužnosti Olomouckého kraje počítá s elektrifikací trati do Jeseníku a navýšením počtu spojů.
- Veřejná doprava na Jesenicku je součástí integrovaného systému Olomouckého kraje.
- Město má zpracován kvalitní Plán udržitelné městské mobility.
- Je třeba pokračovat s opravou vozovek, budováním chodníků, bezbariérových přístupů a bezpečných přechodů.

- Veřejnou dopravu uvnitř města zajišťují většinou regionální spoje, problémem je ale jejich interval.
- Na silnicích I/44 a I/60 narůstá dopravní zátěž, v Lipovské ulici naopak klesá.
- Chybí koncepce parkování a parkovací místa na sídlištích.
- Jeseník je napojen na dálkové cyklotrasy.
- Městu schází bezpečné cyklostezky.

Energetika a odpadové hospodářství

- Město Jeseník má zpracovanou energetickou koncepci a disponuje kapacitou energetického manažera.
- Prioritou města je snížení nákladů, zajištění vlastního pokrytí spotřeby energie městských budov a provozování soustavy centralizovaného zásobování teplem.
- Díky metodě EPC šetří město na úsporách za energie téměř 1,7 mil. Kč ročně.
- Systém hospodaření s odpady je v Jeseníku systémově řízen, koordinován a administrován.
- Město informuje a učí občany, jak správně třídít odpady a tím snížit náklady za skládkování.

Ochrana přírody, krajiny a vodní hospodářství

- Oblast životního prostředí v Jeseníku je obyvateli hodnocena nejpozitivněji.
- Přestože kvalita ovzduší v Jeseníku není vnímána negativně, nachází se ve městě lokality se zvýšenými hodnotami benzo(a)pyrenu v důsledku lokálních topenišť a dopravy.
- Město Jeseník poskytuje každoročně individuální dotace na podporu životního prostředí a udržitelného rozvoje.

- V rámci území ORP Jeseník se nachází 25 maloplošně zvláště chráněných území, 1 velkoplošně chráněné území (CHKO Jeseníky), 16 evropsky významných lokalit a 1 ptačí oblast.
- Stav environmentálního pilíře v rámci udržitelného rozvoje je v ORP Jeseník převážně kladný, nachází se v něm však i obce se záporným stavem tohoto pilíře.
- Podle adaptační strategie Olomouckého kraje se očekává do roku 2050 zvýšení průměrné teploty na Jesenicku o více než 1 °C.
- Koeficient ekologické stability je v ORP Jeseník v porovnání s Olomouckým krajem a ČR nadprůměrný.
- Území města Jeseník spadá pod povodí Odry, městem protéká řeka Bělá, která je páteřním tokem Jesenicka.
- Cena vodného a stočného je v Jeseníku v porovnání s dalšími okresy Olomouckého kraje nižší.

Chytré město, spolupráce a rozvoj

- Agendu strategického rozvoje zajišťuje samostatné oddělení městského úřadu.
- Město klade důraz na komunikaci a participaci, je třeba dbát rovněž na výsledky a zpětnou vazbu.
- Díky skvělému internetovému pokrytí je město Jeseník ideálním místem pro práci na dálku.
- V Jeseníku mohou obyvatelé využívat aplikaci Úřad v mobilu.
- Participativní plánování a rozvoj zaštiťuje značka Náš Jeseník.
- Město je součástí Sdružení měst a obcí Jesenicka, je aktivní i na regionální a národní úrovni.

Image, komunikace a participace

- Město je otevřené v komunikaci.

- Komunikační strategie úřadu popisuje procesy, chybí v ní ale dlouhodobá ambice a cíle.
- Komunikaci rozvojových aktivit a projektů zastřešuje značka Náš Jeseník.
- Identita a vizuální identita by pomohla sjednotit komunikaci města k občanům i navenek.
- Participace je v Jeseníku samozřejmostí.
- Požadavky na komunikaci a participaci si říkají o zvážení navýšení kapacit.

Cestovní ruch

- Jeseník je vstupní bránou turisticky velmi atraktivní oblasti.
- Cestovní ruch je významným odvětvím města i regionu.
- Městu se daří navyšovat výběr poplatků z pobytu.
- Nabídka ubytovacích kapacit v Jeseníku je dostatečná.
- Priessnitzovy léčebné lázně jsou vlajkovou lodí cestovního ruchu v Jeseníku.
- Město chystá novou strategii cestovního ruchu.
- Délka pobytu návštěvníků Jeseníku je dlouhodobě stabilní, významně je ovlivňována pobytem lázeňských hostů.
- Chybí provázaný systém cyklostezek a nabídka pro případ špatného počasí, pro zimní cestovní ruch jsou rizikem dopady klimatické změny.
- Významnou atrakcí Jeseníku jsou vodní prameny.
- Ve městě se nachází 18 kulturních památek, město dbá na jejich údržbu.
- Žádný z turistických cílů na území města nepatří mezi 10 nejnavštěvovanějších cílů Olomouckého kraje.
- Celodenní jízdenka pro oblast Jeseníky napomáhá udržitelnému cestování.

Příloha 2 Seznam oslovených osobností pro strukturované rozhovory

Strukturované rozhovory byly realizovány v průběhu května 2024. Vybrané rozhovory byly zároveň veřejně publikovány na webových stránkách www.nasjesenik.cz/aktuality.

Jméno a příjmení (bez titulů)	Funkce / Organizace
Cyril Svozil	člen správní rady, FENIX Trading s.r.o.,
Daniel Arzt	podnikatel, Woot Syndicate s.r.o.
Dominik Liberda	ředitel, Základní škola Jeseník, p.o.
Emil Vodák	učitel tělocviku, Gymnázium Jeseník, JE sport z. s., Jesenická 60
Jarmila Josefíková	rada seniorů
Kamil Kavka	zakladatel positivJE, regionální scout Inovačního centra Olomouckého kraje a Našlápnu to, předseda Komise pro rozvoj města a komunitní plánování
Lukáš Morávek	bývalý zastupitel i radní, vzdělávání Jesenicko
Martina Seidlerová	spolek Sudetikus, zastupitelka, Jeseník srdcem
Rodan Hojgr	Naturfyt – BIO s.r.o., podnikatel
Tadeáš Vidlák	student Střední průmyslové školy Jeseník, rada studentů, mladá redakce, mladý podnikatel
Viktor Květoň	regionalista Univerzita Karlova (rodák z Mikulovic)
Vít Dorničák	Stavební bytové družstvo Jeseník
Zdeňka Blišťanová	starostka města Jeseník

Příloha 3 Seznam členů fokusních skupin

Seznamy členů fokusních skupin zahrnují pouze ty členy, kteří se jednání fokusních skupin zúčastnili.

Fokusní skupina **Identita a image města**, 9. května 2024

Jméno a příjmení (bez titulů)	Funkce / Organizace
Anna Nezvalová	Holky z marketingu
David Zatloukal	městský architekt
Filip Raif	grafik, učitel na Základní umělecké škole Jeseník
Jan Macháček	grafik, Čti Jeseníky
Kamil Kavka	zakladatel positivJE, regionální scout Inovačního centra Olomouckého kraje a Našlápnu to, předseda Komise pro rozvoj města a komunitní plánování
Klára Sedláková	expatka, marketing
Lucie Tenekedzi	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – pracovník cestovního ruchu
Lukáš Gron	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – agenda dotací
Markéta Bartáková	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – vedoucí oddělení
Markéta Kaniová	oddělení organizační – pracovník vztahů s veřejností, tisková mluvčí
Martina Pavlátková	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – dotace a rozvoj města
Michal Viazanička	grafik, realitní makléř
Tomáš Neuwirth	fotograf
Tomáš Vlazlo	uvolněný radní města Jeseník
Zdeněk Pěchonka	Studio 4

Fokusní skupina Podnikavost, zaměstnavatelé a místní ekonomika, 18. června 2024

Jméno a příjmení (bez titulů)	Funkce / Organizace
Daniel Arzt	podnikatel, Woot Syndicate s.r.o.
Josef Ťulpík	podnikatel, politik ODS, jednatel WTC Písečná s.r.o., Okresní hospodářská komora
Kamil Kavka	zakladatel positivJE, regionální scout Inovačního centra Olomouckého kraje a Našlápnu to, předseda Komise pro rozvoj města a komunitní plánování
Kateřina Jezerská	jednatelka, Fenix Trading s.r.o.
Lukáš Gron	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – agenda dotací
Markéta Bartáková	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – vedoucí oddělení
Martin Mikulec	spoluzakladatel Cowork Jeseník
Tomáš Posker	zakladatel Oscar Senior a Senior Taxi, bývalý zastupitel i radní
Tomáš Zajac	jednatel TomZa s.r.o.
Václav Urban	místostarosta města Jeseník
Zdeňka Blišťanová	starostka města Jeseník

Fokusní skupina Energetika, adaptace, klima a odpady, 18. června 2024

Jméno a příjmení (bez titulů)	Funkce / Organizace
Jakub Galuszka	oddělení majetku – energetik města
Jiří Uher	odbor investic a majetku – vedoucí odboru
Lukáš Gron	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – agenda dotací
Lukáš Morávek	bývalý zastupitel i radní, vzdělávání Jesenícko
Markéta Bartáková	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – vedoucí oddělení
Ondřej Wind	oddělení majetku – vedoucí oddělení
Petr Nedbal	Technické služby Jeseník a. s. – ředitel
Regina Weiserová	odbor životního prostředí – vedoucí odboru
Tomáš Vlazlo	uvolněný radní města Jeseník
Václav Urban	místostarosta města Jeseník
Zdeněk Frélich	odborník na životní prostředí, SEA

Fokusní skupina **Bydlení, příjemný bezpečný veřejný prostor**, 19. června 2024

Jméno a příjmení (bez titulů)	Funkce / Organizace
David Zatloukal	městský architekt
Jiří Jelínek	zastupitel, Jeseničtí 2022, záchranář, podnikatel
Kamil Archel	ředitel Boétheia – společenství křesťanské pomoci z.s.
Kamila Pecinová	oddělení majetku – veřejné prostranství, umisťování reklam, pronájem bytů, nebytových prostor
Lukáš Gron	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – agenda dotací
Markéta Bartáková	oddělení strategického rozvoje a cestovního ruchu – vedoucí oddělení
Miroslav Partyka	policejní komisař, člen Komise pro bezpečné město
Ondřej Wind	oddělení majetku – vedoucí oddělení
Pavel Perutka	člen Investiční komise, stavení firma
Rudolf Lindovský	Sběrna druhotných surovin Lindovský s.r.o., podnikatel, bytové domy, bývalý zastupitel
Tereza Vodáková	zastupitelka
Tomáš Vlazlo	uvolněný radní města Jeseník
Václav Urban	místostarosta města Jeseník
Vlasta Hábová	zahradní architektka
Zdeněk Gerstberger	odbor přestupků a správních činností – vedoucí odboru
Zdeňka Blišťanová	starostka města Jeseník